

Økonomiudvalget

BESLUTNINGSPROTOKOL

Sted:	Mødelokale 2, rådhuset
Dato:	Tirsdag den 13. juni 2023
Start kl.:	13:00
Slut kl.:	14:45
Medlemmer:	Kasper Bjerregaard (V) Benny Hammer (C) Lars Møller (A) Tom Bytoft (A) Jens Kannegaard Lundager (Løsgænger) Kasper Vindbjerg (F) Sebastian Grauert (I) Diana Therese Mikkelsen (Æ) Ulf Harbo (Ø)
Fraværende:	Diana Therese Mikkelsen (Æ)

Indholdsfortegnelse

	Side
1. Status på udmøntningsplan 2023-2026	1
2. ØK - Udmøntning af effektiviseringsbidraget i 2023	6
3. Udmøntning effektiviseringsbidrag 2023 - hele organisationen.....	10
4. Vurdering af risiko ved kommunens indestående i pengeinstitutter.....	15
5. Budget 2024-2027 - Anlægsforslag Økonomiudvalget	18
6. Personalepolitisk Status 2022	22
7. Orientering om Ledelseevaluering 2022	24
8. Stillingtagen til deltagelse i EU ansøgning.....	29
9. Politisk mødekalender 2024.....	32
10. Godkendelse af Kattegatcentrets regnskaber for 2022	34
11. Godkendelse af Naturparkplan for Naturpark Randers Fjord.....	37
12. Godkendelse af Regnskab 2022 - Grenaa Lystbådehavns Fond.....	41
13. Reno Djurs budget og gebyrblad 2024	43
14. Godkendelse af revideret Plan- og udviklingsstrategi	46
15. Godkendelse af Grenaa "Næse for Vand" Strategisk Udviklingsplan.....	51
16. Høring om bekendtgørelse vedr. planlægning for lokalplanpligtige solcelleanlæg	55
17. Forslag til Lokalplan 113 Solcelleanlæg ved Kejsesgården.....	60
18. Godkendelse af Skema C for Afd. 11 De Lichtenbergs Vej i Grenaa B45	65
19. Projektforslag varmepumpeanlæg Allingåbro Varmeværk	70
20. Projektforslag varmepumpeanlæg Gjerrild Varmeværk.....	73
21. Ansøgning om kommunegaranti fra Trustrup-Lyngby Varmeværk.....	76
22. Ansøgning om kommunegaranti fra Trustrup-Lyngby Vandværk	79
23. Anlæg af rasteplasser ved Nordre Kattegatvej	82
24. Godkendelse af vedtægter for Norrdjurs Ungdomsråd	86
25. Anbefalinger fra §17, stk. 4-udvalget om folkeskolen	88
26. Afrapportering fra § 17 stk. 4-udvalg vedr. Fastholdelse og rekruttering	92
27. Afrapporteringer på Social- og Boligstyrelsens to centrale udmeldinger.....	95
28. Salg af ejendom.....	99

29. Salg af ejendom.....	100
30. Kondemnering.....	101
31. Orientering.....	102
32. Godkendelse af beslutningsprotokol.....	103
Bilagsoversigt.....	104

1. Status på udmøntningsplan 2023-2026

00.30.10.S00

22/291

Åben sag

Sagsgang

ØK, KB

Sagsfremstilling

Denne sag indeholder en statusopfølgning på elementerne i udmøntningsplanen for budget 2023-2026. Vedlagt findes udmøntningsplanen i en opdateret version pr. ultimo maj 2023.

Den faste udmøntningsplan er opdelt i driftsændringer, anlægsprojekter og hensigtserklæringerne er jf. budgetaftalen opdelt i områderne omkring økonomisk, social, miljømæssig bæredygtighed og hensigtserklæringer til kommende års budgetforhandlinger.

Budgetaftalen for 2023-2026 indeholder relativt mange opgaver, som varierer i tyngde og involvering af medarbejdere og politisk niveau og det vil kræve stort fokus og blik på ikke at gøre tingene større end nødvendigt og få organiseret processerne så de fuldføres i 2023. I udmøntningsplanen indgår en række af større strategiske emner med fokus i år 2023, og af eksempler på dette kan nævnes økonomi, rekrutteringsudfordringer og belysning af mødet med borgeren, som også er en del af udviklingsprocessen for Socialområdet.

Kompetencefordelingsplanen fastlægger kompetencefordelingen mellem de politiske udvalg og forvaltningen, og på den baggrund er der en del punkter, som vil være genstand for yderligere politisk behandling, mens andre punkter er indarbejdet i den ordinære drift, hvor der ikke sker yderligere politisk behandling. De punkter, der allerede er implementeret, er markeret med X for afsluttet. Det er eksempelvis afledt drift i forbindelse med flere af anlægsprojekterne. Det fremgår også af udmøntningsplanen hvilke punkter, der vil blive behandlet i fagudvalgene, og punkterne vil indgå i arbejdsplanen på de enkelte udvalg. I den faste udmøntningsplan er der en lang række emner, som ikke indgår i den strategiske plan, men hvor der også arbejdes og koordineres på tværs som en del af den vanlige praksis.

I udmøntningsplanen indgår samtlige emner fra budgetaftalen 2023-2026, og proces, tværgående aspekter og Direktionens rolle er beskrevet for den enkelte indsats. Opdatering af udmøntningsplanen viser, at planen følges og der er gang i emnerne som forventet. Heriblandt kan nævnes følgende, der er gennemført eller står foran politisk behandling:

- DK2020 Klimaplan er godkendt af Kommunalbestyrelsen i maj 2023 og forventes implementeret fra efteråret 2023 og frem.
- De to §17, 4 udvalg vedr. Fastholdelse og rekruttering og Folkeskoler er gennemførte i foråret, og anbefalingerne er på vej igennem det politiske niveau.
- Beslutning om konkurrenceudsættelse fra budgetaftalen 2029 har været udsat pga. Covid. Sagen har været genoptaget i foråret 2023 og Kommunalbestyrelsen har besluttet, at der skal foretages udbud på områderne strandrensning, rengøring på administrationsbygninger og biblioteker samt græsklip.
- Pulje på 4,2 mio. kr. til anvendelse af overførsler på driften er udmøntet til fagudvalgene i december 2022. Fagudvalgene har efterfølgende behandlet udmøntningen.
- Pulje på 1 mio. kr. til trafiksikkerhed er udmøntet til etablering af 3 projekter på hhv. N.P. Josiassens Vej og Bavnehøjvej i Grenaa, samt i Vivild. Udførelsestidspunktet koordineres i forhold til kommunens øvrige asfaltarbejder.
- På grund af stigende pres på Socialområdet blev der afsat 0,5 mio. kr. til Børne- og Ungdomsudvalget 4,5 mio. kr. i 2023 og overslagsår. Kommunalbestyrelsen har i december 2022 godkendt at beløbene anvendes til at imødekomme den nye organisering af Socialområdet med ansættelse af 3 ekstra afdelingsledere på voksen-handicap området, opnormering med ekstra aftaleholder på myndighedsområdet og opgradering af souschefstilling til chefstilling.
- Der er godkendt plan for genåbning af børnehaven Solstrålen på Mølleskolen.
- Der blev afsat 5,4 mio. kr. til byggemodning Vester Hesseldal. Der har kørt klagesag, som er afvist af klagenævnet, og dermed blev lokalplanen godkendt. Etape 1 på 22 byggegrunde udbydes medio 2023 og anlægsarbejdet forventes igangsat efteråret 2023.
- Asfaltbelægningsarbejder udføres som udgangspunkt via en prioriteringsliste, som har været forelagt politisk. Asfaltarbejdet opstartes i juni så specielle strækninger er udført inden 1. juli og øvrige strækninger forventes afsluttet omkring oktober 2023.

I forhold til anlæg, er der særlig opmærksomhed på de stigende priser, og der vil være særskilt stillingtagen såfremt tilbudsprisen overstiger det afsatte budget. Der er endvidere opmærksomhed på at inddrage bæredygtighed i de anlæg, hvor det er relevant, jf. de vedtagne retningslinjer i indkøbspolitikken og principper for bæredygtighed.

I arbejdet med at understøtte den strategiske retning og sammenhænge i udmøntningen af budgettet, er der udarbejdet en strategisk overbygning på den faste udmøntningsplan, som skaber bedre rammer for at prioritere strategiske hensyn.

Formålet med den strategiske plan er at fremhæve emner med særlig betydning for organisationen og kommunens udvikling og bidrage til at se emnerne i en sammenhæng såvel internt som på tværs af fagområder samt ift. timing for implementering af indsatser. Det er vigtigt at have for øje, at det konkrete ansvar for opgaverne fortsat ligger i de enkelte fagforvaltninger, og at der skal være fokus på effekten af indsatserne.

Den strategiske udmøntningsplan er ikke et udtømmende dokument for alle strategiske indsatsområder i 2023, men fungerer som et overblik over en række nedslag på strategiske emner, som der er særlig opmærksomhed på i udmøntningen af budgettet, herunder også synliggørelse af de puljer, der ligger på udvalgene.

I den strategiske udmøntningsplan indgår de overordnede linjer. Det er blandt andet emner som

- Økonomi i det strategiske og kort- og langsigtede perspektiv herunder eftersyn af budgetterne og budget i balance
- Rekruttering og fastholdelse samt HR, udfordringer på velfærdsområderne, ledelsesudvikling, trivsel og gode arbejdsfællesskaber
- Klima – Det grønne, Næse for vand, biodiversitet, DK 2020 & Klimahandlingsplan
- Samarbejder - Det blå, Anholt, Grenaa Havn og Partnerskabet med Halmstad
- Samskabelse, borgerinvolvering og velfærdsservice, borgerens møde med kommunen, lokaldemokrati i nybrud.

Både den strategiske og den faste udmøntningsplan er dynamiske og bliver løbende udviklet og opdateret. De anførte tidspunkter i planen er vejledende, og kan blive justeret.

Der kan opstå andre emner af strategisk karakter i løbet af året, som der også er opmærksomhed på at udpege og understøtte i udmøntningsarbejdet og den strategiske udmøntningsplan er en del af direktionens årshjul og indgår som på direktionens dagsorden 2 gange årligt i henholdsvis juni og december.

Sammenhæng til andre politikker/strategier og fagområder

Udmøntningen af budgettet tager strategisk udgangspunkt i den politisk vedtagne plan- og udviklingsstrategi, herunder styrkepositionerne det blå og det grønne samt bybånd som motorer for udvikling, og kystbåndet som porten til oplevelser. Her er det vigtigt at have sammenhænge mellem vedtagne politikker og strategier, øvrige fagområder mv. for øje.

Udmøntningen har værdimæssigt afsæt i værdierne Vores Norddjurs: Tillid, ordentlighed, udvikling og fællesskab. Det udmønter sig blandt andet i løsningen af kerneopgaven, herunder service til borgere og erhvervsliv, samt i måden, hvorpå der skabes udvikling i og af kommunen som helhed, og med blik for at inddrage bæredygtighed i anlægsprojekterne, hvor det er relevant.

Som afsæt for plan- og udviklingsstrategien er 6 af FN's verdensmål udpeget, herunder verdensmålet partnerskab for handling, som er et af værktøjerne til at skabe vækst og udvikling. Kommunens partnerskaber og samarbejder er dermed også et af de strategiske virkemidler i udmøntningen af budgettet.

Økonomiske konsekvenser

Ingen.

Lovgrundlag

Status på udmøntningsplanen udarbejdes med henblik på opfølgning af budgettet/budgetaftalen for 2023-2026 og vedrører dermed anliggender der er underlagt udvalgene inden for rammerne af det vedtagne årsbudget, hvilket er omfattet af Den Kommunale Styrelseslov og Bekendtgørelse om kommunernes budget- og regnskabsvæsen, revision m.v.

Indstilling

Økonomichefen indstiller, at den samlede udmøntningsplan med den strategiske og den opdaterede faste del drøftes og godkendes.

Bilag:

1	Åben Udmøntningsplan 2023-2026 til ØK og KB juni 2023	65164/23
2	Åben Strategisk udmøntningsplan 2023-2026	146522/22

Beslutning i Økonomiudvalget den 13-06-2023

Tiltrådt.

2. ØK - Udmøntning af effektiviseringsbidraget i 2023

00.30.02.S00

22/10184

Åben sag

Sagsgang

ØK

Sagsfremstilling

I den økonomiske politik er det vedtaget, at der årligt skal ske løbende og regelmæssige effektiviseringer. Den løbende effektivisering skal bidrage til en langsigtet økonomisk stabilitet med færrest mulige konsekvenser for borgerne og skabe et økonomisk råderum for politiske prioriteringer. I 2021 og 2022 er effektiviseringstiltagene gennemført ud fra administrative beslutninger og efterfølgende er fagudvalgene orienteret om de gennemførte tiltag.

Ifølge budgetaftalen har fagudvalgene og Økonomiudvalget på møderne i november og december 2022 behandlet sager ud fra et november greb, hvor der politisk er taget stilling til egentlige besparelser og for at skabe balance i 2023 og overslagsår. I denne sag fremlægges der ligesom tidligere år sager for fagudvalgene og Økonomiudvalget, som indeholder eksempler på, hvordan der i 2023 er eller vil ske udmøntning og gennemføres effektiviseringstiltag på de områder, som ligger indenfor den administrative bemyndigelse på Økonomiudvalgets område.

I forhold til budgetaftalen for 2023-2026 er grundlaget et *"effektiviseringsbidrag på 0,55% i 2023, svarende til 10 mio. kr., med færrest mulige konsekvenser for borgerne. Forligspartierne er enige om, at driften fortsat skal effektiviseres blandt andet ved at løse opgaver mere enkelt eller med øget digitalisering. Men forligspartierne er også bevidste om, at opgaver vil blive reduceret eller falde bort. Herunder arbejdes med principperne for afbureaukratisering, velfærdsaftaler, koordineret og optimeret forsyning, fortsat digitalisering, øget decentralisering og frisættelse af medarbejdere og ledere samt anvendelse af forskellige effektiviseringsmetoder, f.eks. Lean. Endvidere vil kommunens tværgående økonomigruppe understøtte aftaleenhedernes arbejde med effektiviseringer ligesom KL's råderumsnetværk inddrages i arbejdet. Endvidere vil den digitale pulje på 0,4 mio. kr. årligt ligeledes understøtte arbejdet. I november – forud for det nye budgetår – vil der fremover blive forelagt en sag på fagud-*

valgsmøderne og kommunalbestyrelsen omkring udmøntning af effektiviseringsbidrag for det kommende år, med emner, der jf. kompetencefordelingen skal besluttes politisk.”

I 2022 var der indarbejdet effektiviseringer på 1,577 mio. kr. og der blev eksempelvis igangsat følgende tiltag på Økonomiudvalgets område:

- Effektiviseringsbidraget blev i Arbejdsmarkedsafdelingen udmøntet ved øget brug af digitale løsninger. Mere konkret havde Arbejdsmarkedsafdelingen i 2022 anlægsprojektet ”Virtuelt jobcenter”, som medførte en reduktion på én fuldtidsstilling i afdelingen.
- I Borgerservice, IT og Digitalisering blev effektiviseringsbidraget blandt andet udmøntning gennem en ændring i ledelsesstrukturen. I 2022 valgte afdelingen at nedlægge en lederstilling til fordel for en medarbejderstilling, hvilket resulterede i en mindre lønomkostning.
- I Byg og Miljø opnåede man det fastsatte effektiviseringsbidrag gennem brug af et nyt byggesagssystem, som havde til formål at strømline og effektivisere sagsbehandlingsprocessen. Dette betød, at det samme antal sagsbehandlere kunne gennemføre flere sager indenfor samme tidsrum.

På Økonomiudvalgets område er der indarbejdet effektiviseringer på 1,597 mio. kr. i budget 2023, svarende til en effektiviseringsprocent på 0,55 pct.

Effektiviseringsbidraget på Økonomiudvalgets område er i 2023 udmøntet efter en forholdsmæssig fordeling mellem alle aftaleholdere ud fra budgetstørrelser. Der er således frihed for den enkelte aftaleholder til at gennemføre de effektiviseringstiltag, som giver mening på det pågældende område.

- I Staben arbejdes der med effektivisering på flere måder. I løn og bogholderi udmøntes en del af effektiviseringsbidraget gennem digitalisering, herunder digitalisering af afstemninger samt en ændring af afstemningsterminerne fra kvartalsvise til halvårslige, hvor det er muligt. Derudover forventes en del af effektiviseringen udmøntet gennem en opsigelse af Stabens leasingaftale af en el-bil. Fremadrettet vil Stabens medarbejdere ved behov kunne låne/leje en elbil af en anden afdeling.

- I Arbejdsmarkedsafdelingen er besparelsen fundet gennem primært reduktioner i lønudgifterne. Der er søgt kompenseret herfor ved at løse opgaver mere digitalt bl.a. via virtuelt jobcenter. Ligeledes bliver der arbejdet med at ændre arbejdsgangene og udnytte medarbejdernes kompetencer bedre, især ved øget frisættelse og tildeling af kompetencer.
- Borgerservice, IT og Digitalisering opnår den fastsatte effektivisering gennem øget brug af tværkommunalt samarbejde og afskaffelse af IT-understøttelse med delvist overlap på IT-løsninger. Der arbejdes på at udvide det tværkommunale samarbejde, så effektiviseringen opnås ved inddragelse af eksterne ressourcer, eksempelvis gennem fælleskommunalt samarbejde på IT-området mellem Norddjurs, Syddjurs og Favrskov, GovTech Midtjylland, KL-sekretariat vedrørende området med databeskyttelse, Borgerservice Danmark samt Den Digitale Hotline. Den samlede besparelse opnås ved en reduktion i IT-omkostninger med overlap samt reduktion i lønomkostninger.
- I Kultur og Fritid arbejdes der med digitalisering af forskellige timeindberetninger fra selvejende haller samt anden automatisering af manuelle processer. Udmøntningen af effektiviseringsbidraget i Kultur og Fritid er dermed opnået gennem denne digitaliseringsproces, idet processen frigiver administrativ tid i forvaltningen samt sikrer en hurtigere og mere præcis data.
- Vej og Ejendom har udmøntet deres effektiviseringsbidrag gennem en personalereduktion ved administrationsbygningerne. I service og kantinedriften har én medarbejder fratrukket sin stilling pr. 1. maj 2023, og da stillingen ikke vil blive genbesat, er der effektiviseret et halvt årsværk.
- Byg og Miljø opnår den fastsatte effektivisering gennem lavere udgifter til lønninger. Der har i 2022 været en stor afgang af medarbejdere i Byg og Miljø. Disse stillinger er blevet besat af medarbejdere, som har et lavere lønniveau, hvilket samlet set giver Byg og Miljø lavere lønudgifter til den samme normering.

På baggrund af fagudvalgenes redegørelser for udmøntning af effektiviseringsbidraget for 2023 vil Økonomiudvalget i juni blive forelagt en opsamling med eksempler, sådan at disse kan indgå i arbejdet med budget 2024.

Sammenhæng til andre politikker/strategier og fagområder

Effektiviseringsbidraget skal understøtte det langsigtede ønske, der er i den økonomiske politik, om at tilvejebringe et økonomisk råderum gennem løbende og regelmæssige effektiviseringer.

Økonomiske konsekvenser

De økonomiske konsekvenser fremgår af sagsfremstillingen og det tilhørende materiale.

Det er aftalt i budgetaftalen for 2023 – 2026, at effektiviseringsbidraget i 2024 og frem skal udgøre 0,8 pct. og dette er foreløbigt godkendt i budgetproceduren for 2024. Størrelsen af effektiviseringsbidraget fastlægges endeligt i forbindelse med vedtagelsen af budget 2024.

En effektiviseringsprocent på 0,8% i budget 2024 svarer til ca. 15 mio. kr. (i 2023 pris) og vil kunne skabe råderum for politiske prioriteringer. I maj 2023 vil aftaleholderne få udmeldt det foreløbige effektiviseringsbeløb for 2024-2027

Lovgrundlag

Opfølgning på udmøntning af effektiviseringsbidraget i 2023 anvendes som led i de løbende økonomiske opfølgninger og som en del af arbejdet med både budget- og regnskabsstyring, og er dermed omfattet af Den Kommunale Styrelseslov, Budgetloven samt Bekendtgørelse om kommunernes budget- og regnskabsvæsen, revision m.v

Indstilling

Økonomichefen indstiller, at Økonomiudvalget drøfter udmøntning af effektiviseringsbidraget i 2023.

Beslutning i Økonomiudvalget den 13-06-2023

Godkendt.

3. Udmøntning effektiviseringsbidrag 2023 - hele organisationen

00.30.02.S00

22/10184

Åben sag

Sagsgang

ØK, KB, HU

Sagsfremstilling

I den økonomiske politik er det vedtaget, at der årligt skal ske løbende og regelmæssige effektiviseringer. Den løbende effektivisering skal bidrage til en langsigtet økonomisk stabilitet med færrest mulige konsekvenser for borgerne og skabe et økonomisk råderum for politiske prioriteringer. I 2021 og 2022 er effektiviseringstiltagene gennemført ud fra administrative beslutninger og efterfølgende er fagudvalgene orienteret om de gennemførte tiltag.

Ifølge budgetaftalen har fagudvalgene og Økonomiudvalget på møderne i november og december 2022 behandlet sager ud fra et november greb, hvor der politisk er taget stilling til egentlige besparelser og for at skabe balance i 2023 og overslagsår. I denne sag fremlægges der ligesom tidligere år sager for fagudvalgene og Økonomiudvalget, som indeholder eksempler på, hvordan der i 2022 og 2023 er eller vil ske udmøntning og gennemføres effektiviseringstiltag på de områder, som ligger indenfor den administrative bemyndigelse på Økonomiudvalgets område.

I forhold til budgetaftalen for 2023-2026 er grundlaget et *"effektiviseringsbidrag på 0,55% i 2023, svarende til 10 mio. kr., med færrest mulige konsekvenser for borgerne. Forligspartierne er enige om, at driften fortsat skal effektiviseres blandt andet ved at løse opgaver mere enkelt eller med øget digitalisering. Men forligspartierne er også bevidste om, at opgaver vil blive reduceret eller falde bort. Herunder arbejdes med principperne for afbureaukratisering, velfærdsaftaler, koordineret og optimeret forsyning, fortsat digitalisering, øget decentralisering og frisættelse af medarbejdere og ledere samt anvendelse af forskellige effektiviseringsmetoder, f.eks. Lean. Endvidere vil kommunens tværgående økonomigruppe understøtte aftaleenhedernes arbejde med effektiviseringer ligesom KL's råderumsnetværk inddrages i arbejdet. Endvidere vil den digitale pulje på 0,4 mio. kr. årligt ligeledes understøtte arbejdet. I november – forud for det nye budgetår – vil der fremover blive forelagt en sag på fagud-*

valgsmøderne og kommunalbestyrelsen omkring udmøntning af effektiviseringsbidrag for det kommende år, med emner, der jf. kompetencefordelingen skal besluttes politisk.”

Fagudvalgene har forud for denne sag behandlet udmøntningen af effektiviseringsbidraget på egne udvalg og på baggrund af disse redegørelser for udmøntning af effektiviseringsbidraget for 2023 indeholder denne sag en opsamling med eksempler fra både 2022 og 2023, sådan at disse kan indgå i arbejdet med budget 2024.

Generelt er udmøntningen af effektiviseringsbidraget i både 2022 og 2023 sket ved en forholdsmæssig fordeling på de enkelte aftaleholderes budget. Der er således frihed for den enkelte aftaleholder til at gennemføre de effektiviseringstiltag, som giver mening på det pågældende område indenfor budgetaftalens præmisser.

I budget 2022 var der indarbejdet effektiviseringer med 0,49% svarende til 8,8 mio. kr. Flere af de gennemførte effektiviseringstiltag omhandlede større udnyttelse af og investering i nye IT-systemer samt generel højere grad af digitalisering set i forhold til administrative opgaver, hertil blev der på mange aftaleområder blandt andet arbejdet med styrkelse af samarbejde samt optimeret anvendelse af kompetencer og personaleressourcer. Som eksempler på gennemførte effektiviseringer fra 2022 kan nævnes:

- Arbejdsmarkedsafdelingen øgede brugen af digitale løsninger. Mere konkret medførte anlægsprojektet ”Virtuelt jobcenter” en reduktion på én fuldtidsstilling i afdelingen.
- Byg og Miljø har ibrugtaget et nyt byggesagssystem, som havde til formål at strømline og effektivisere sagsbehandlingsprocessen. Dette betød, at det samme antal sagsbehandlere kunne gennemføre flere sager indenfor samme tidsrum.
- Norddjurs Biblioteker udmøntede effektiviseringsbidraget ved øget digitalisering på adgangsstyring og udlånsautomater samt bemanding.
- I Visitation og Myndighed under Sundhed- og Omsorg er der sat fokus på bedre flow af hjælpemidler, så der ikke står ubrugte hjælpemidler på depot eller i borgernes hjem.
- I Norddjurs Mad har man mindsket brugen af engangsemballage til bo-enhederne fire dage om ugen, hvor der i stedet bliver serveret mad ”lige fra gryden”. Ændringen betyder sparet emballage, gas og arbejdstid.

- På Skoleområdet bruges servicepersonale i høj grad på tværs af matrikler, så kompetencerne bruges bedst muligt. Dette betyder en effektivisering på personaleressourcerne.
- Større brug af online møder. Denne mødeform anvendes især i mødefora, som ikke indeholder borgerkontakt. Onlinemøder betyder, at der anvendes mindre tid på transport.

I budget 2023 er der indarbejdet et effektiviseringsbidrag på 0,55% i 2023, svarende til 10 mio. kr. Flere af de gennemførte effektiviseringstiltag omhandler reduktion af lønudgifter og driftsomkostninger, øget anvendelse af digitalisering og IT-systemer, vurdering og ændring af rutineopgaver og styrke tværgående samarbejde. Som eksempler fra 2023 kan nævnes følgende:

- Under Økonomiudvalgets område er der på flere områder opnået besparelse på personale og lønudgifter. Eksempelvis er stilling i service- og kantinedriften ikke genbesat, ledige stillinger i Byg og Miljø er blevet besat med medarbejdere med lavere lønniveau end tidligere, og i Arbejdsmarkedsafdelingen er besparelsen fundet gennem reduktioner i lønudgifterne, som er søgt kompenseret for ved at løse opgaverne mere digitalt bl.a. via virtuelt jobcenter.
- I Staben arbejdes der med effektivisering på flere måder. I løn og bogholderi udmøntes en del af effektiviseringsbidraget gennem digitalisering, herunder digitalisering af afstemninger samt en ændring af afstemningsterminerne fra kvartalsvise til halvårslige, hvor det er muligt. Derudover forventes en del af effektiviseringen udmøntet gennem en opsigelse af Stabens leasingaftale af en el-bil. Fremadrettet vil Stabens medarbejdere ved behov kunne låne en bil af en anden afdeling
- Borgerservice, IT og Digitalisering opnår den fastsatte effektivisering gennem øget brug af tværkommunalt samarbejde og afskaffelse af IT-understøttelse med delvist overlap på IT-løsninger. Der arbejdes på at udvide det tværkommunale samarbejde, så effektiviseringen opnås ved inddragelse af eksterne ressourcer, eksempelvis gennem fælleskommunalt samarbejde på IT-området mellem Norddjurs, Syddjurs og Favrskov, GovTech Midtjylland, KL-sekretariat vedrørende området med databeskyttelse, Borgerservice Danmark samt Den Digitale Hotline. Den samlede besparelse op-

nås ved en reduktion i IT-omkostninger med overlap samt reduktion i lønomkostninger.

- I Kultur og Fritid arbejdes der med digitalisering af forskellige timeindberetninger fra selvejende haller samt anden automatisering af manuelle processer. Udmøntningen af effektiviseringsbidraget i Kultur og Fritid er dermed opnået gennem denne digitaliseringsproces, idet processen frigiver administrativ tid i forvaltningen samt sikrer en hurtigere og mere præcis data.
- På Vej og Ejendomsområdet er effektiviseringen udmøntet igennem tilpasninger i vej- og parkdriften med øget fokus på at effektivisere ved at omlægge arealer og i højere grad gøre brug af vedligeholdelsesfrie alternativer. Samtidig er arbejdet med at effektivisere de rutiner, der anvendes i det daglige. Tiltagende er sket på offentlige toiletter, parker og grønne områder, strande, fortidsminder, naturstier, skov, vejbeplantning og vejvedligeholdelse. Effektiviseringen vil på nogle områder medføre et lavere service-niveau.
- Byg og Miljø har nedjusteret kommunens bidrag i partnerskabsaftaler for naturpleje på særlig bevaringsværdige naturtyper. Når kommunen indgår partnerskab om græsning som pleje på private arealer, er det på lokaliteter, hvor fysiske forhold ikke økonomiske for hverken lodsejer eller dyreholder - uheldigvis er det ofte de steder, hvor der netop er den særlige natur. Her gør kommunens indsats om etablering og vedligehold af hegn en stor forskel. Denne indsats forringes som resultat af effektiviseringer.
- På skoleområdet ophører udarbejdelsen af den årlige skoleprofil. Skoleprofilerne vurderes i meget lav grad at blive anvendt til at give et sammenligningsgrundlag på tværs af skoler, som ellers var formålet. Det er derfor en stor administrativ opgave for ledelsen, som ikke har den intenderede effekt.
- På daginstitutionsområdet har forældrene hvert år taget stilling til, om der skal tilbydes frokostordning i institutionen. Som et led i arbejdet med at finde effektiviseringsbidrag, er det et ønske fra aftaleholderne på dagtilbudsområdet, at afstemningen blandt forældrene om frokostordning i de enkelte institutioner afholdes hvert andet år i stedet for hvert år.
- På Socialområdet arbejdes der med at omlægge dele af bostøtten til gruppetilbud. Forslaget blev politisk godkendt på Kommunalbestyrelsens møde den 13. december 2022.

- På Socialområdet etableres interne vikarkorps i stedet for at bruge eksterne vikarbureauer.
- I Sundhed & Omsorg arbejdes der med forebyggende hjemmebesøg.
- På hjemmeplejeområdet arbejdes der med muligheden for brug af skærmbesøg.

Sammenhæng til andre politikker/strategier og fagområder

Effektiviseringsbidraget skal understøtte det langsigtede ønske, der er i den økonomiske politik, om at tilvejebringe et økonomisk råderum gennem løbende og regelmæssige effektiviseringer.

Økonomiske konsekvenser

De økonomiske konsekvenser fremgår af sagsfremstillingen og det tilhørende materiale.

Det er aftalt i budgetaftalen for 2023 – 2026, at effektiviseringsbidraget i 2024 og frem skal udgøre 0,8 pct. og dette er foreløbigt godkendt i budgetproceduren for 2024. Størrelsen af effektiviseringsbidraget fastlægges endeligt i forbindelse med vedtagelsen af budget 2024.

En effektiviseringsprocent på 0,8% i budget 2024 svarer til ca. 15 mio. kr. (i 2023 pris) og vil kunne skabe råderum for politiske prioriteringer. I maj 2023 vil aftaleholderne få udmeldt det foreløbige effektiviseringsbeløb for 2024-2027.

Lovgrundlag

Opfølgning på udmøntning af effektiviseringsbidraget i 2023 anvendes som led i de løbende økonomiske opfølgninger og som en del af arbejdet med både budget- og regnskabsstyring, og er dermed omfattet af Den Kommunale Styrelseslov, Budgetloven samt Bekendtgørelse om kommunernes budget- og regnskabsvæsen, revision m.v.

Indstilling

Økonomichefen indstiller, at Økonomiudvalget drøfter udmøntning af effektiviseringsbidraget i 2023.

Beslutning i Økonomiudvalget den 13-06-2023

Tiltrådt.

4. Vurdering af risiko ved kommunens indestående i pengeinstitutter

00.32.10.000

22/9111

Åben sag

Sagsgang

ØK

Sagsfremstilling

Ifølge Norddjurs Kommunes finansielle politik skal der foretages en årlig solvensvurdering af kommunens hovedbankforbindelser. Solvensvurderingen er bagudrettet, hvilket betyder at de pengeinstitutter der er indeholdt i denne redegørelse, var dem Norddjurs Kommune havde aftale med i 2022. Dette betyder, at det er Djurslands Bank som hovedbank, og Danske Bank som kapitalforvalter.

Norddjurs Kommune anvender i forbindelse med solvensvurderingen af vores bankforbindelser Finanstilsynets tilsynsdiamant. Tilsynsdiamanten indeholder en række pejlemærker hvor Finanstilsynet vurderer en række særlige risikoområder for pengeinstitutterne. De opsatte grænseværdier skal alle danske pengeinstitutter som udgangspunkt overholde. I 2022 har både Djurslands Bank og Danske Bank overholdt kravene i tilsynsdiamanten.

Forvaltningen følger løbende pengeinstitutternes målinger af pejlemærkerne, og vil handle på eventuelle faresignaler. Hvis solvensbehovet afviger fra minimumskravet på 8 pct., bliver økonomiudvalget informeret jf. den finansielle politik.

Tilsynsdiamanten består af 4 elementer.

- Summen af store eksponeringer under 175 pct.
- Udlånsvækst under 20 pct.
- Ejendomseksponering under 25 pct.
- Likviditetspejlemærke større end 100 pct.

De enkelte elementer kan kort forklares således:

1. Summen af store eksponeringer under 175 pct.

Bankens 20 største eksponeringer skal være under 175 pct. af bankens kernekapital.

2. Udlånvækst under 20 pct.

Væksten i udlån målt år til år skal være under 20 pct.

3. Ejendomseksponering under 25 pct.

Ejendomseksponeringen er defineret som den andel af samlet udlån og garantidebitorer, der vedrører brancherne 'fast ejendom' samt 'gennemførelse af byggeprojekter, der indberettes til Finanstilsynet.

Grænseværdien er 25 pct. og opgøres før nedskrivninger.

4. Likviditetspejlemærke skal være større end 100 pct.

Likviditetspejlemærket angiver pengeinstituttets evne til at klare et tre måneders likviditetsstress. Likviditetspejlemærket skal sikre, at pengeinstituttet i tide reagerer på potentielle udfordringer med overholdelse af det lovmæssige LCR-krav (Likviditetsreglerne LCR, *Liquidity Coverage Requirement* fastsætter krav til pengeinstituttets beholdning af likvide aktiver), jo større likviditetsrisici et pengeinstitut har, jo større overdækning i forhold til det lovmæssige LCR-krav bør pengeinstituttet have. Likviditetspejlemærket er altså lig den laveste månedlige værdi indenfor de kommende tre måneder fra opgørelsen. Tilsynsdiamantens grænseværdi for likviditetspejlemærket er 100 pct.

Udover de 4 pejlemærker i tilsynsdiamanten måles også på solvens. Solvens er et udtryk for pengeinstituttets kreditværdighed. Både Djurslands Bank og Danske Bank's solvensbehov ligger over minimumskravet jf. Finanstilsynet vejledning.

På baggrund af de indhentede oplysninger vurderes det, at både Djurslands Bank og Danske Bank overholder kravene i tilsynsdiamanten pr. 31.12.2022.

Tilsynsdiamanten for pengeinstitutter for 2022. (2021 i parentes).

	Djurslands Bank	Danske Bank
--	--------------------	-------------

	Djurslands Bank	Danske Bank
Summen af store eksponeringer under 175 pct.	72,8 (74,2)	113,0 (107,0)
Udlånsvækst under 20 pct.	11,5 (13,1)	7,0 (1,0)
Ejendommeeksponering under 25 pct.	6,4 (6,0)	13,0 (14,0)
Likviditetspejlemærke større end 100 pct.	420,0 (379,7)	140,0 (141,0)
Solvensgraden i pct. (kernekapitalprocent)	22,9 (19,2)	17,8 (17,7)
Solvensbehovet i pct. (skal være over 8 pct.)	9,6 (9,3)	10,6 (11,4)

Sammenhæng til andre politikker/strategier og fagområder

Den finansielle politik sikrer, at Finanstilsynets gældende krav til kommunens hovedbankforbindelser bliver efterprøvet årligt.

Økonomiske konsekvenser

Ingen

Lovgrundlag

Bekendtgørelse af lov om finansiell virksomhed, som giver Finanstilsynet bemyndigelse til at opsætte en række regler og kriterier som banker og sparekasser skal opfylde.

Indstilling

Økonomichefen indstiller, at orienteringen godkendes.

Beslutning i Økonomiudvalget den 13-06-2023

Godkendt.

5. Budget 2024-2027 - Anlægsforslag Økonomiudvalget

00.30.08.S00

23/2031

Åben sag

Sagsgang

ØK

Sagsfremstilling

Ifølge den politisk vedtagne tidsplan for budget 2024-2027 skal fagudvalgene i maj/juni 2023 prioritere anlægsforslag på udvalgets eget område.

I budget 2023 blev der vedtaget en samlet anlægsramme på 89,2 mio. kr. i udgifter i 2024 for Norddjurs Kommune, hvilket er under målsætningen på 100 mio. kr. i den økonomiske politik. Niveauet for anlægsrammen er afhængigt af aftalerne om kommunernes økonomi, som for 2024 forventes udmeldt i juni 2023. I en foreløbig udmelding fra KL fremgår en vejledende ramme på 98,0 mio. kr. for Norddjurs Kommune i 2024.

Ud af anlægsrammen på 89,2 mio. kr. er der allerede disponeret ca. 9,3 mio. kr. i budget 2024 til en række anlæg, der allerede er prioriteret og igangsat, lovpligtige anlæg, samt eksternt finansierede anlæg. Det er eksempelvis dokning af færger, Drammelstrup Vådeng og Lade-standere m.v. Der resterer således som udgangspunkt et råderum på ca. 79,9 kr. af den samlede afsatte ramme til anlægsudgifter i 2024.

Direktionen har drøftet den vedtagne budgetprocedure og herunder også drøftet en strategisk retning for anlægsforslag. Når anlægsforslagene skal behandles og prioriteres i udvalgene, vil direktionen understøtte, at sagen rammesættes i forhold til de allerede gældende politiske og strategiske emner, f.eks. i forhold til budgetaftalen for 2023, hvor der allerede er udpeget en række anlæg, som kan være afsat for prioriteringen i de kommende år, herunder ny stor byggeomdning i Grenaa en prioritering af samarbejde med eksterne fonde. Plan- og udviklingsstrategien, hvor der er et fokus på udbygning af kommunens vækstområder som bl.a. udmønter sig i byggeomdning i Grenaa samt partnerskaber omkring vækst i turisme, erhverv og bosætning.

I budgetaftalen for 2023 fremgår også et fokusområde i forhold til at arbejde med basispuljer som eksempelvis Halinvesteringspulje og Outdoorpulje: *”Forligspartierne er enige om at arbejde med flere basispuljer under de enkelte udvalg. Det vil øge stabiliteten og forudsigeligheden, når borgere og politikere ved, at den samme pulje vil fortsætte hvert år, også selvom der ikke afsættes de samme midler i puljen hvert år.”*

På baggrund af ovennævnte er anlægsforslagene vejledende inddelt i tre overordnede kategorier 1, 2 og 3, for at understøtte det politiske arbejde i udvalgene.

1. Anlæg, der allerede er prioriteret og igangsat som f.eks. lovpligtige anlæg som f.eks. dokning af Anholt færgeren eller samt eksternt finansierede anlæg som fx supplerende restaurering af Dystrup-Ramten søerne, Drammelstrup Vådenge.

2. Anlæg der er politisk prioriteret i budgetaftalen fra 2023, samt anlæg i øvrigt, der har været genstand for en politisk prioritering, og som understøtter den strategiske ramme f.eks. i forhold til eksterne fonde, klima, byudvikling, renovering og vedligeholdelse af skole- og dagtilbud mv.

3. Øvrige anlæg, som indeholder anlægsforslag der har været formuleret tidligere, samt nye forslag, der kan være genstand for en politisk prioritering.

Økonomiudvalget skal som grundlag for de kommende budgetforhandlinger foretage en prioritering af udvalgets egne anlægsforslag med afsæt i de tre kategorier. Anlægsforslagene prioriteres 1, 2 eller 3, hvor 1 gives til de anlæg, som udvalget prioriterer højest.

Anlægsbeskrivelserne for eget udvalg er vedlagt som bilag, samt en oversigt. Derudover er der vedlagt en oversigt, der viser samtlige anlægsforslag på alle udvalg.

I forhold til prisfremskrivning vil der være anlægsforslag som fx puljer og eksternt finansierede projekter, hvor der ikke er foretaget fremskrivning.

Sammenhæng til andre politikker/strategier og fagområder

Der er i den økonomiske politik vedtaget et anlægsniveau på minimum 100 mio. kr. årligt i anlægsudgifter. Det vedtagne anlægsniveau på 89,2 mio. kr. i 2024 er således under målsætningen i den økonomiske politik.

Anlægsinvesteringerne skal desuden støtte op om den vedtagne plan- og udviklingsstrategi, kommuneplan 2021 samt principper for bæredygtighed i Norddjurs Kommune.

Ved Kommunalbestyrelsens seminar i februar 2023 var der et oplæg fra Realdania. fremlagde konsulenter fra Realdania. Afledt af dette er der som noget nyt lavet en opdeling af anlægsforslagene i tre vejledende kategorier:

- Strategisk – anlæg med et eksternt strategisk sigte med ekstern finansiering fra fonde. Det er fx anlæg som Mosebruget, Skovskolen, Strategisk pulje under Økonomiudvalget, Klimaprojekt ved Allingåbro, Udvikling af studiemiljø og levende bymidte, Næse for vand.
- Borgernære/Velfærdsprojekter – Fx projekter med nybyggeri/renovering af børnehaver, Samling af Djurslandsskolen, Ældrebolighandlingsplan m.v.
- Basis og øvrige anlæg – fx asfalt, bygningsvedligehold, dokning af færges m.v.

Økonomiske konsekvenser

Der er ingen økonomiske konsekvenser på nuværende tidspunkt.

KL har forud for økonomiforhandlingerne udsendt foreløbige vejledende rammer og nøgletal på service og anlæg, hvoraf det fremgår en teknisk vejledende anlægsramme for 2024 på 98,0 mio. kr. for Norddjurs Kommune. KL gør opmærksom på, at der er tale om vejledende tekniske rammer, således, at der lokalt er mulighed for at få et pejlemærke tidligt i budgetprocessen. De vejledende rammer har en foreløbig karakter og vil blive opdateret efter afslutningen af økonomiforhandlingerne for 2024 forventeligt medio juni.

Lovgrundlag

Anlægsforslag indgår som en opstart af budgetarbejdet for de kommende år og som et redskab til prioritering i forbindelse med udarbejdelse af forslag til kommunens årsbudget. Anlægsforslag er dermed omfattet af Den Kommunale Styrelseslov og Budgetloven.

Indstilling

Økonomichefen indstiller, at Økonomiudvalget prioriterer anlægsforslagene indenfor eget udvalgsområde med 1, 2 eller 3, hvor anlæg i kategori 1 har den højeste prioritet.

Bilag:

1	Åben Anlægsforslag B2024-2027 oversigt ØK	60760/23
2	Åben Anlægsforslag ØK B2024-2027	60904/23

Beslutning i Økonomiudvalget den 13-06-2023

Godkendt.

6. Personalepolitisk Status 2022

87.00.00.G01

23/4679

Åben sag

Sagsgang

HU, ØK, KB

Sagsfremstilling

Den personalepolitiske status laves årligt og notatet indeholder en række personalepolitiske tiltag og fokusområder for 2022. Derudover udgør notatet en opsamling af en række personalepolitiske nøgletal for Norddjurs Kommune for hele 2022. Tallene er primært trukket fra databasen KRL (Kommunernes og Regionernes Løndatakontor). Den personalepolitiske status 2022 behandles i direktionen den 24. maj 2023, hovedudvalget den 1. juni 2023, økonomiudvalget den 13. juni 2023 og kommunalbestyrelsen den 20. juni 2023. I den personalepolitiske status 2022 er der fokus på:

HR-strategi og initiativer relateret hertil i løbet af 2022

I 2022 blev Norddjurs Kommunes HR-strategi revideret og opdateret i et tæt samarbejde mellem ledere og medarbejdere. Som det beskrives i HR-strategien, anvendes den personalepolitiske status fremover til at gøre status på de tiltag, der i løbet af det forgangne år, har været med til at understøtte HR-strategiens 3 hovedtemaer: 1) En attraktiv og rummelig arbejdsplads for medarbejdere og ledere, 2) Kommunikation, samarbejde og kompetenceudvikling samt 3) Rum til ledelse og udvikling af ledelse. Inden for de 3 temaer udfoldes initiativer, der relaterer sig til temaerne.

Arbejds miljø og sygefravær

Et sammendrag af kommunens arbejdsmiljøarbejde og sygefravær.

Nøgletal

Redegørelsen fremviser personalemæssige nøgletal fx vedr. alder, løn, personaleomsætning, antal fuldtidsansatte mv.

Den personalepolitiske status er vedlagt som bilag.

Indstilling

Formanden indstiller, at Hovedudvalget har en dialog om den personalepolitiske status.

Bilag:

1	Åben Personalepolitisk status 2022.pdf	60926/23
2	Åben Supplerende bilag til personalepolitisk status 2022	64985/23

Beslutning i Hovedudvalget den 01-06-2023

Formanden indledte punktet, hvorefter Hovedudvalget havde en dialog om den personalepolitiske status. Der er igangsat mange positive initiativer i organisationen. På kommende møde følges op på projekterne i regi af kompetenceudviklingspuljen.

Hovedudvalget havde blandt andet en dialog om personaleomsætning, som på nogle områder adskiller sig fra omegnskommuner og landsgennemsnit. Der er en nysgerrighed i forhold til, hvad årsagerne er til dette. Der er opmærksomhed på om fx exitsamtaler kan systematiseres, og på eventuelle gevinster ved brug af denne type data. HR undersøger nærmere til kommende møde.

Indstilling

Chefen for Kommunaldirektørens Sekretariat indstiller, at Økonomiudvalget godkender orienteringen.

Beslutning i Økonomiudvalget den 13-06-2023

Tiltrådt.

7. Orientering om Ledelseevaluering 2022

00.01.00.A00

22/3857

Åben sag

Sagsgang

ØK, KB

Sagsfremstilling

Orientering til det politiske niveau om organisationens gennemførelse af Ledelseevaluering 2022.

Kommunalbestyrelsen godkendte den 14. september 2021 gennemførelsen af den fællesoffentlige ledelseevaluering for hele Norrdjurs Kommune. Evalueringen er gennemført i perioden februar-november 2022. Hele organisationen har gennemført ledelseevalueringen og tilrettelæggelsen er baseret på det sammenhængende ledelsessystem inspireret af leadership pipeline og i tråd med *Strategipapir for ledelse og organisationsudvikling*. I alt har 129 ledere og 2061 medarbejdere deltaget i evalueringen.

Norrdjurs Kommune har, som en del af partnerskabet med Kronprins Frederiks Center for Offentlig Ledelse, været en af de første kommuner til at gennemføre den fællesoffentlige ledelseevaluering. Medarbejder- og Kompetencestyrelsen, KL og Danske Regioner har udviklet den fællesoffentlige ledelseevaluering i tæt samarbejde med Kronprins Frederiks Center for Offentlig Ledelse ved Aarhus Universitet. Værktøjet er udviklet som en del af *Aftale om ledelse og kompetencer i den offentlige sektor* og stilles til rådighed for alle offentlige organisationer.

Ledelsesudvikling er afgørende for, at Norrdjurs Kommune som organisation når sine mål og lykkes med kerneopgaven. Hensigten med at gennemføre ledelseevalueringen var, på et kvalificeret grundlag, at styrke både det personlige lederskab og det ledelsesmæssige handlerepertoire, og dermed også kvaliteten af velfærden leveret til borgerne på både kort og langt sigt. Med henblik på at skabe en gennemsigtig proces har tydelig kommunikation, involvering og dialog med organisationen fra start været højt prioriteret i forbindelse med igangsættelse og gennemførelse af Ledelseevaluering 2022. Det har været et fokuspunkt, at Ledelseevalu-

ering 2022 er en administrativ proces med fokus på ledelse som fag. Det primære formål med ledelsesevalueringen har været at give den enkelte leder systematisk og databaseret feedback til brug for dialog med både medarbejdere og egen leder om den daglige ledelse. Den åbne dialog med medarbejdere og i lederteams har været vægtet højt, og det er understreget, at ledelsesevalueringen ikke skal opfattes som en facitliste eller en rangordning, men skal ses som en anledning til at sætte fokus på egen ledelsesudvikling i et positivt perspektiv.

Partnerskabet og samarbejdet mellem Norddjurs Kommune og Kronprins Frederiks Center for Offentlig Ledelse har givet organisationen mulighed for læring og sparring, samtidig med at der er ydet et aktivt bidrag i form af erfaringer og feedback til centret. I forbindelse med samarbejdet blev der oprettet en intern referencegruppe bredt forankret i organisationen med ledere på forskellige niveauer, ligesom der fra start har været indtænkt bred involvering af MED og TRIO i forbindelse med processen og rammesætningen af ledelsesevalueringen.

Ledelsesevalueringen har taget udgangspunkt i organisations- og ledelseskodexet Vores Norddjurs, som er et værdibaseret kodeks for organisationens virkemåde. Kodekset baserer sig på de fire værdier: Tillid, ordentlighed, udvikling og fællesskab. Med afsæt i værdierne blev fire ledelsestemaer udvalgt af den interne referencegruppe til at danne rammen for evalueringen: Tillidsbaseret ledelse, tværgående ledelse, innovationsledelse og borgerorientering.

I tillæg til at give organisationens ledere et kvalificeret grundlag for at arbejde med egen ledelsespraksis, er det på baggrund af de samlede resultater af ledelsesevalueringen muligt at tegne et overordnet billede af ledelsen i Norddjurs Kommune. Det overordnede resultat afspejler, at der grundlæggende praktiseres god ledelse i organisationen, idet alle de fire ledelsestemaer vurderes relativt højt hos både medarbejdere og ledere. Både ledelse og medarbejdere vurderer, at den ledelsesadfærd, der samlet set praktiseres i organisationen, i meget høj grad er tillidsbaseret. De samlede resultater er drøftet i direktionen, og der er på den baggrund udarbejdet nogle forvaltningsmæssige og koncernstrategiske sigtelinjer.

Forvaltningsmæssige sigtelinjer og rum til ledelse

På forvaltningsniveau skal der være fokus på, at der bliver arbejdet med ledelsesevalueringen og den feedback, den enkelte leder får fra medarbejderne, samt at man på den enkelte arbejds-

plads skaber rum til ledelse. Rum til ledelse er vigtigt for, at organisationen kan blive ved med at matche udviklingen i Norrdjurs Kommune herunder udviklingen i borgernes behov, arbejdet med borgerne i centrum, ressourcer til opgaveløsning samt rekruttering. Det gælder i tilgang til opgaveløsning, samarbejde og organisering. Det kan være forskelligt, hvad der er konkret behov for at arbejde med i den enkelte forvaltning såvel som i den enkelte afdeling.

På forvaltningsmæssigt niveau anbefales det:

- At en stor del af arbejdet med ledelse sker lokalt
- At der skal være fokus på at udvikle den enkelte arbejdsplads
- At indsatserne og initiativerne udspringer af de allerede eksisterende koncernlinjer indeholdt i HR-strategi – 2022-2025 om at være en attraktiv arbejdsplads med fokus på trivsel, fastholdelse og rekruttering, Budgetaftalen 2023-2026 og TRIO-stormødet – fremtidens arbejdsfællesskaber, da der her allerede er fokus på mange af de samme emner, som også er gældende for ledelsesevalueringens resultater.

Koncernstrategiske sigtelinjer med fokus på tillid

Resultaterne fra ledelsesevalueringen viser, at tillidsbaseret ledelse er det ledelsestema, som har den højeste gennemsnitlige score hos både medarbejdere og ledere. I Norrdjurs Kommune er tillid en allerede eksisterende værdi i Organisations- og ledelseskodexet, og tillid er en værdi, som er i fokus i det daglige arbejde. Norrdjurs Kommune bør således fortsat understøtte tillidsbaseret ledelse via en kultur, der fremmer gennemsigtighed, åbenhed og troværdighed. Både ledere og medarbejdere skal udvise tillid, hvis relationen skal være tillidsbaseret. Ledere kan lokalt arbejde med tilliden mellem leder og medarbejdere ved at være opmærksom på egen ledelsesadfærd samt på medarbejdernes oplevelse af gensidig tillid. Lederen kan også skabe bedre forudsætninger for tilliden mellem lederen selv og medarbejderne ved at være pålidelig og transparent i sine beslutninger. Et fortsat fokus på tillid er også valgt for at fremme understøttelsen af den strategiske retning, der er lagt for Norrdjurs Kommune - herunder HR-strategien, Organisations- og ledelseskodexet Vores Norrdjurs, Strategipapir for ledelse og organisationsudvikling samt Fremtidens arbejdsfællesskaber - En attraktiv arbejdsplads.

På et koncernstrategisk niveau anbefales det:

- At alle tager ansvar for og vægter det højt, at den gensidige tillid bevares og understøttes.
- At den ledelse, der praktiseres i organisationen fortsat har fokus på at opretholde en kultur, der fremmer gennemsigtighed, åbenhed og troværdighed blandt andet ved:
  - At sikre tydelige rammer og målsætning.
  - At give mulighed for at få og tage ansvar.
  - At følge op på aftaler og tiltag.
  - At der arbejdes kontinuerligt med tværgående vidensdeling om indsatser samt nyttiggørelse af ny læring fra allerede afprøvede idéer og initiativer.

Det videre forløb

Ledelse handler om at sætte retning og skabe resultater via og sammen med andre. Ledelseskæderne og ledelsessamarbejdet er afgørende for, at Norddjurs Kommune når sine mål og kan udleve de politiske visioner gennem koordinerede indsatser og resultater. I både direktion og fagforvaltninger vil de udarbejdede sigtelinjer indgå som fundament for den fortsatte ledelsesudvikling. Ledelsessystemet håndterer resultaterne, ledernes individuelle udviklingsplaner og den læring ledelsevalueringen har tilvejebragt, tæt på de enkelte arbejdspladser. Der er desuden planlagt drøftelser og involvering af Hovedudvalget og lokale MED-udvalg for at sikre et godt og vedvarende fokus på ledelsesudvikling på både lokalt og centralt niveau.

I henhold til *Rammesætning for ledelsevaluering*, behandlet i Kommunalbestyrelsen den 14. september 2021, er det aftalt, at ledelsevaluering gennemføres i organisationen hvert 4. år, næste gang i 2026.

Opfølgning på ledelsevalueringen

Der er i foråret 2023 gennemført en opfølgingsproces, som viser, at der ved kommende ledelsevalueringer med fordel rettes fokus på følgende:

- Klar kommunikation i hele processen, særligt i forbindelse med dialog og opfølgningen af lederens egen rapport
- Prioritering af tid i processen og aktiv brug af udviklingsplanen efterfølgende i leders samarbejde med medarbejdere og leders nærmeste leder.
- Tilgængeligt kommentarfelt med mulighed for kvalitative uddybelser.

Sammenhæng til andre politikker/strategier og fagområder

Der er sammenhæng til Organisations- og ledelseskodekset Vores Norrdjurs, HR-strategien samt Strategipapir for ledelse og organisationsudvikling.

Økonomiske konsekvenser

Der er årligt afsat 0,3 mio. kr. til ledelsesudvikling, herunder kompetenceudvikling.

Lovgrundlag

Det er ikke lovpligtigt at gennemføre ledelsesudvikling. Den fællesoffentlige ledelsesevaluering udspringer af anbefalinger i *Sæt borgerne først – Ledelse i den offentlige sektor med fokus på udvikling af driften* udarbejdet af Ledelseskommisionen, som blev nedsat af regeringen for at understøtte bedre ledelse i hele den offentlige sektor. Kommissionen afsluttede sit arbejde juni 2018.

Indstilling

Chefen for Kommunaldirektørens Sekretariat indstiller, at orienteringen godkendes.

Beslutning i Økonomiudvalget den 13-06-2023

Tiltrådt.

8. Stillingtagen til deltagelse i EU ansøgning

24.10.00.P20

23/5289

Åben sag

Sagsgang

ØK

Sagsfremstilling

Norddjurs Kommune skal tage stilling til deltagelse i et EU projekt ”Forest-based industries and/or the competitiveness of SMEs”.

Central Denmark's EU-kontor har, som led i understøttelsen af Norddjurs Kommunes strategiske udvikling, henledt opmærksomheden på muligheden for at indgå i en ansøgning om et EU-finansieret Interreg-projekt, der relaterer sig til Det Grønne som central DNA i Norddjurs og understøttelsen af Skovskolens tilstedeværelse i området. Formålet med deltagelsen er at arbejde udviklingsorienteret med understøttelse af Skovskolens potentiale i relation til regional og lokal erhvervsudvikling. Kort præsentation af projektets formål er vedlagt i bilag.

Projektets formål

Projektet har til formål at udveksle viden om arbejdet med policyinstrumenter, der understøtter skovsektoren, med fokus på de virksomheder, der er aftagere af skovens ressourcer og biogene materialer, og med afsæt i Norddjurs Kommunes Plan- og udviklingsstrategi. Projektets aktiviteter kan derudover eksempelvis være, at

- udveksle viden på tværs af EU om barrierer og potentialer ved omstilling mod mere bæredygtig udvikling og innovation.
- facilitere et offentlig-privat samarbejde med inddragelse af Skovskolen, den nationale klynge *Build* og virksomheder.
- facilitere viden og netværke mellem de studerende på de grønne uddannelser og virksomheder, der arbejder med skovens ressourcer.

Derudover forpligter Norddjurs Kommune sig til at udarbejde gode historier til nationale og regionale medier omkring skovens ressourcer i et fremtidsperspektiv som eksempelvis grønne byggematerialer og produkter baseret på biogenematerialer.

Projektets aktiviteter kan bygge videre på analyserne udarbejdet af Damvad Analytics i samarbejde med Norrdjurs Kommune, Skovskolen og Realdania i fase 1 af Skovskolens udvidelse i Norrdjurs. Analyserne blev færdiggjort i 2022 og projektets aktiviteter kan igangsættes på baggrund af det foregående arbejde og samle aktørerne og relevante virksomheder i Norrdjurs og Østjylland, som identificeret og inddraget i fase 1.

Tidshorisont og partnere

Projektet søges i The second call of the Interreg Europe 2021-2027 program med forventet projektafvikling primo 2024 til primo 2027. Projektpartnere i ansøgningen er følgende:

- FBW Federation of Belgian Woodworking Industries (Belgium)
- Business Support Center (Slovenia) - Lead Partner
- RARR Research Institute (Poland)
- PI REDEA Public Institute for Regional Development and EU Funds (Croatia)
- LAMMC (Lithuania) Lithuanian Agricultural and Forest Center (Lithuania)

Ovenstående organisationer har tidligere deltaget i EU finansierede projekter, bl.a. med fokus på bæredygtig udnyttelse af træressourcer og cirkulær økonomi indenfor træindustrien og bygge-anlægsbranchen.

Sammenhæng til andre politikker/strategier og fagområder

Projektet har sammenhæng til Norrdjurs Kommunes Plan- og udviklingsstrategi som tager afsæt i *Det grønne* som en del af Norrdjurs Kommunes DNA og hvor skov og land, klimatiltag og den grønne omstilling er prioriteret. Ligeledes er der sammenhæng til udvikling via partnerskaber og Norrdjurs Kommune som en aktiv del af verden. Ligeledes er der sammenhæng til erhvervs politikens fokus på bæredygtig udvikling, åbenhed mod omverdenen og de erhvervsmæssige styrkeområder i Norrdjurs.

Økonomiske konsekvenser

Projektet har en maksimum ramme for Norrdjurs Kommune på 0,20 mio. euro fordel over 3 år. Norrdjurs Kommune forpligter sig til, såfremt projektet bliver godkendt, af medfinansiere 20% af dette beløb hvilket svarer til (jvf dagens kurs) en projektramme på 1,49 mio. kr.

hvoraf egenfinansieringen er 0,298 mio. kr. Egenfinansiering kan være medarbejdertimer og/eller puljemidler.

Lovgrundlag

Ingen relevant.

Indstilling

Fællesforvaltningsdirektøren indstiller, at Norddjurs Kommune tilslutter sig ansøgningen til EU projekt ”Forest-based industries and/or the competitiveness of SMEs.

Bilag:

- 1 Åben INTERREG EUROPE PROPOSAL - FBI4EU - FOREST-BASED 63623/23 COMPETITIVINESS PROJECT.pdf

Beslutning i Økonomiudvalget den 13-06-2023

Godkendt.

9. Politisk mødekalender 2024

00.22.00.P00

23/2512

Åben sag

Sagsgang

ØK, KB

Sagsfremstilling

Forud for hvert kalenderår godkender Kommunalbestyrelsen og udvalgene den politiske mødeplan, og på denne baggrund forelægges nærværende sag.

Det følger af de styrelsesretlige rammer, at Kommunalbestyrelsen og udvalgene træffer beslutning om hvor og hvornår ordinære møder i henholdsvis Kommunalbestyrelsen og udvalg afholdes.

Kommunalbestyrelsen skal således i nærværende sag godkende mødeplanen for så vidt angår møderne i Kommunalbestyrelsen, imens Økonomiudvalget – under forudsætning af Kommunalbestyrelsens godkendelse – godkender mødeplanen for så vidt angår møderne i Økonomiudvalget. Efter mødeplanens godkendelse er mødeplanen som udgangspunkt bindende.

Forslag til mødedatoer i 2024 følger af vedlagte mødeplan. Kommunalbestyrelsesmøderne afholdes på rådhuset i Grenaa. Kommunalbestyrelsens møder starter kl. 17 imens møderne i Økonomiudvalget starter kl. 13.

Det bemærkes, at forslaget til mødeplan 2023 også indeholder forslag til 1. og 2. behandling af Budget 2025-2028. Der vil til kommunalbestyrelsen møde i januar 2024 blive fremlagt en særskilt tidsplan for udarbejdelse og politisk behandling af Budget 2025-2028, hvorefter mødeplanen eventuelt justeres.

Mødeplanen indeholder også forslag til mødedatoer for Økonomiudvalget, der behandles og godkendes efterfølgende i Økonomiudvalget. Når disse datoer er på plads, vil der efterfølgende være en behandling i fagudvalgene af mødedatoer for de enkelte udvalg. Møderne i fagud-

valgene tilrettelægges således, at fagudvalgenes beslutninger senest forelægges ca. 2 uger før næstkommende møde i Økonomiudvalget.

Foruden møderne i Kommunalbestyrelsen og Økonomiudvalget indeholder mødeplanen også datoer for statusmøder om økonomi, gruppeformandsmøder og temamøder i kommunalbestyrelsen.

Temamøderne i Kommunalbestyrelsen omfatter først og fremmest de årlige møder med henholdsvis Grenaa Havn og Aarhus Lufthavn, og budgettemamøde i august. Der er desuden aftalt afvikling af temamøde med boligselskaberne én gang i valgperioden. Herudover giver temamøderne mulighed for at tage specifikke emner eller sager op som et supplement til den almindelige behandling i udvalg og Kommunalbestyrelsen. Det kan eksempelvis være i forhold til sager, hvor der er et særligt behov for drøftelse af politiske målsætninger, herunder også på tværs af udvalg, eller i forhold til særligt komplekse og omfangsrige sager. I forslaget til årsplanen er der indarbejdet, at hvert fagudvalg byder ind med et emne til et temamøde i 2024. Hvis der herudover opstår emner, der skal behandles på et temamøde, kan der være behov for at justere i planen, herunder eventuelt at have to emner på et temamøde.

Foreløbigt forslag til årshjul for temamøder i 2024 er vedlagt som bilag.

Indstilling

Borgmesteren indstiller at mødeplan 2024 godkendes.

Bilag:

1	Åben Udkast til mødekalender 2024	57310/23
2	Åben Udkast årshjul temamøder KB.docx	62678/23

Beslutning i Økonomiudvalget den 13-06-2023

Tiltrådt.

10. Godkendelse af Kattegatcentrets regnskaber for 2022

24.05.00.Ø40

21/14304

Åben sag

Sagsgang

KFU, ØK, KB

Sagsfremstilling

Kattegatcentrets Driftsfond og Ejendomsfonden Kattegatcentret – Havets Hus' regnskab skal ifølge vedtægterne fremsendes til Kommunalbestyrelsens godkendelse. Regnskaber for 2022 er sammen med udskrifter af revisionsprotokoller vedlagt.

Regnskab for Kattegatcentrets Driftsfond:

Årsregnskabet viser indtægter på i alt 39,921 mio. kr. Årets resultat er et overskud på 4,599 mio. kr. mod 1,759 mio. kr. i 2021.

Bestyrelsen for driftsfonden har godkendt regnskabet den 22. maj 2023.

Det samlede besøgstal er i 2022 på 171.694, hvilket er meget tilfredsstillende i betragtning af, at Kattegatcentret var lukket for besøgende i perioden 1. januar til 15. januar 2022, og at indvielsen af det nye pingvinanlæg blev senere end planlagt. Det budgetterede besøgstal for 2022 udgjorde 172.300.

Årsregnskabet i den nuværende form er godkendt af ledelsen, og kan af revisionen forsynes med en erklæring uden forbehold, omtale af væsentlig usikkerhed vedrørende forsæt drift, fremhævelse af forhold og andre rapporteringsforpligtelser.

Revisionen har ikke givet anledning til væsentlige kritiske bemærkninger.

Regnskab for Kattegatcentrets Ejendomsfond – Havets Hus:

Årsregnskabet viser et bruttoresultat på 4,777 mio. kr. Årets resultat er et overskud på 1,059 mio. kr. mod 0,711 i 2021. Fondskapitalen er på 19,300 mio. kr. Bestyrelsen for ejendomsfonden har godkendt regnskabet den 22. maj 2023.

Revisionen har ikke givet anledning til bemærkninger.

Sammenhæng til andre politikker/strategier og fagområder

Ingen væsentlig sammenhæng.

Økonomiske konsekvenser

Forvaltningens gennemgang af regnskaberne, har ikke medført bemærkninger, men følgende forhold kan nævnes:

Kattegatcentrets Driftsfond

Regnskabet for 2022 blev afsluttet med et overskud på 4,599 mio. kr., hvilket er meget tilfredsstillende i forhold til, at der i budget 2022 var et forventet overskud på 1,359 mio. kr.

Det gode resultat skyldes blandt andet, at det er lykkedes at øge omsætningen pr. gæst betragteligt. Prisjusteringer på produkter i café og butik har desuden påvirket omsætningen positivt. Forskellige statslige hjælpepakker bidrog også positivt.

Egenkapitalen udgør 11,434 mio. kr., hvoraf 0,5 mio. kr. er henlagt til specifikke formål.

Kattegatcentrets Ejendomsfond

Kattegatcentrets store udbygning – Masterplan blev færdiggjort i 2022. Udvidelsen indeholder indendørs pingvinanlæg i 2 etager, nye moderne lokaler til undervisningsbrug og udvidelse og renovering af backstage-faciliteter til dyrehold. I alt ca. 1.500 kvm.

Der er særligt fokus på bæredygtighed i projektet, og der er bl.a. etableret solcelleanlæg, grundvandskøling og energioptimerede pumper og andet udstyr til vandrensning.

Den oprindeligt forventede åbningsdato var medio april 2022, men på grund af diverse byggetekniske udfordringer og leveringsproblemer undervejs i byggeprocessen, blev åbningen ca. 3 måneder forsinket. Pingvinanlægget åbnede for gæster medio juli 2022.

Regnskabet for 2022 har givet et overskud 1,058 mio. kr.

Egenkapitalen udgør 27,851 mio. kr. ultimo 2022, heraf udgør 19,3 mio. kr. fondskapitalen.

Norddjurs Kommune har garanteret for lån optaget i kommunekredit. Restgælden pr. 31. december 2022 udgør 11,962 mio. kr.

Lovgrundlag

Bekendtgørelse om Kommunernes budget- og regnskabsvæsen, revision m.v. samt Kommunalfuldmagten.

Indstilling

Chef for Kultur, Fritid, Turisme og Biblioteker indstiller, at Kattegatcentrets regnskaber for 2022 godkendes.

Bilag:

1	Åben Kattegatcentret-Havets Hus ejendomsfond - Årsrapport 2022	60756/23
2	Åben Kattegatcentrets Driftsfond - Årsrapport 2022	60752/23

Beslutning i Kultur- og Fritidsudvalget den 06-06-2023

Tiltrådt.

Beslutning i Økonomiudvalget den 13-06-2023

Tiltrådt.

11. Godkendelse af Naturparkplan for Naturpark Randers Fjord

24.05.00.A00

23/2667

Åben sag

Sagsgang

KFU, MTU, ØK, KB

Sagsfremstilling

Naturpark Randers Fjord skal recertificeres i henhold til Friluftsrådets mærkningsordning for naturparker i Danmark. Kultur- og Fritidsudvalget skal i denne sag godkende Naturparkplanen for Naturpark Randers Fjord.

Om recertificeringen af Naturpark Randers Fjord

Naturpark Randers Fjord blev certificeret for første gang i 2018. Dette er dermed første recertificeringsproces for en kommende femårig periode. Recertificeringen indebærer, at Norddjurs Kommune og Randers Kommune politisk skal godkende en ny naturparkplan, som ligeledes skal behandles og godkendes i Friluftsrådet. I forbindelse med certificeringen var der krav om nedsættelse af et Naturparkråd. Naturparkrådets opgave er at løbende drøfte udviklingen i Naturpark Randers Fjord.

Der er specifikke krav til indhold og opbygning af en ny naturparkplan. Friluftsrådet har udpeget fem temaer, som er centrale for Naturparkplanen:

1. Natur
2. Kulturhistorie
3. Friluftsliv
4. Formidling
5. Turisme og Erhverv

For hver af de fem temaer i Naturparkplanen skal der udarbejdes henholdsvis pejlemærker, langsigtede mål og kortsigtede mål.

Den nye Naturparkplan

Naturparkrådet har på møder i januar og april 2023 arbejdet med den eksisterende Naturparkplan og gennemgået beskrivelser af de fem temaer, pejlemærker, langsigtede mål og kortsigtede mål. Naturparkrådets anbefalinger er indarbejdet i det vedlagte udkast til en ny Naturparkplan.

Overordnet ligner den nye Naturparkplan den tidligere version. Beskrivelser af dyre- og planteliv, kulturhistorie, de overordnede friluft-, turisme og erhvervs muligheder samt den overordnede fortælling og markedsføring er blevet opdateret med relevante nye tiltag og lovgivning m.m. Der er sket en større ændring til de kortsigtede mål, da mange af projekterne er gennemførte, og nye projekter er sat i gang.

Det centrale i den nye Naturparkplan er følgende:

1. Naturparkrådets organisering og sammensætning forbliver ens
2. Fremadrettet forsøg med arbejdsgrupper i samarbejde med Naturparkrådet
3. Klima og genanvendelse er tilføjet som et mere overordnet rammevilkår for Naturpark Randers Fjord

Ad 1)

Norrdjurs Kommune har været i dialog med Friluftsrådet om en model, hvor Naturparkrådet blev mere løst sammensat, og medlemmer deltog i temamøder efter interesse. Friluftsrådet var ikke positivt stemt overfor modellen, hvorfor forvaltningen anbefaler, at den nuværende sammensætning af Naturparkrådet fastholdes. Såfremt Norrdjurs og Randers Kommuner ønsker det, kan der løbende tilføjes nye medlemmer til Naturparkrådet.

Ad 2)

I forlængelse af ovenstående har Naturparkrådet drøftet muligheden for at nedsætte arbejdsgrupper, hvor aktører, der ikke er repræsenteret i Naturparkrådet, kan i samarbejde med interesserede aktører fra Naturparkrådet arbejde med specifikke temaer og emner i Naturparken. Herefter kan arbejdsgruppen præsentere dette for Naturparkrådet. På den måde får Naturparkrådet og Norrdjurs og Randers kommuner input fra interessenter, der ikke nødvendigvis er repræsenteret i Naturparkrådet.

Ad 3)

Klima og genanvendelse har fået mere vægtning i Naturparkplanen, men stadig under hensyntagen til de forskellige aktørers interesser og lodsejernes status i Naturpark Randers Fjord.

Tidsplan for politisk behandling

Naturparkplan for Naturpark Randers Fjord behandles i Norrdjurs Kommunes Kultur- og Fritidsudvalg og Randers Kommunes Landdistriktsudvalg. Herefter sendes Naturparkplanen i høring i de to kommuners Miljø- og Teknikudvalg, da mange af aktiviteter og projekter, der indgår i Naturparkplanen, hører hjemme i Norrdjurs Kommunes Plan- eller Naturafdeling. Såfremt der er ændringer efter høringsperioden, er det muligt at forlænge fristen hos Friluftsrådet.

Efter politisk godkendelse i begge kommuner indsendes Naturparkplanen til godkendelse hos Friluftsrådet.

Tabel 1: Tidsplan for politisk godkendelse

	Møde	Formål
Fagudvalg Norrdjurs, Kultur- og Fritidsudvalg	02/05 2023	Godkendelse
Fagudvalg Randers, Landdistriktsudvalg	04/05 2023	Godkendelse
Miljø- og Teknikudvalg Norrdjurs	22/05 2023	Høring
Miljø- og Teknikudvalg Randers	06/06 2023	Høring
Økonomiudvalg Norrdjurs	13/06 2023	Godkendelse
Økonomiudvalg Randers	19/06 2023	Godkendelse
Kommunalbestyrelse Norrdjurs	20/06 2023	Godkendelse
Byråd Randers	26/06 2023	Godkendelse

Sammenhæng til andre politikker/strategier og fagområder

Recertificering af Naturpark Randers har sammenhæng til Norrdjurs Kommunes Turismestrategi, Fritidsstrategi og Landdistriktsstrategi.

Økonomiske konsekvenser

Ingen økonomiske konsekvenser.

Lovgrundlag

Ingen relevant lovgivning.

Indstilling

Chef for Kultur, Fritid, Turisme og Biblioteker indstiller, at Naturparkrådets forslag til Naturparkplan i forbindelse med recertificering godkendes.

Bilag:

1 Åben Naturparkplan Naturpark Randers fjord

49201/23

Beslutning i Kultur- og Fritidsudvalget den 02-05-2023

Tiltrådt.

Niels Skov Pedersen (C) deltog ikke under sagens behandling.

Beslutning i Miljø- og Teknikudvalget den 22-05-2023

Tiltrådt.

Beslutning i Økonomiudvalget den 13-06-2023

Tiltrådt.

12. Godkendelse af Regnskab 2022 - Grenaa Lystbådehavns Fond

00.32.10.S55

23/3459

Åben sag

Sagsgang

MTU, ØK, KB

Sagsfremstilling

Grenaa Lystbådehavns Fond har fremsendt vedlagte regnskab for 2022 til godkendelse.

Det fremgår af resultatopgørelsen, at årets resultat viser et underskud for 2022 på 0,026 mio. kr. mod et overskud for 2021 på 0,437 mio. kr. Årets resultat er 0,154 mio. kr. under budget.

Egenkapitalen er pr. 31. december 2022 på 2,088 mio. kr. Egenkapitalen var pr. 31. december 2021 på 2,114 mio. kr.

Revisionspåtegningen har ikke givet anledning til forbehold. I revisionspåtegningen står: ”Det er vores opfattelse, at årsregnskabet giver et retvisende billede af fondens aktiver, passiver og finansielle stilling pr. 31. december 2022 samt af resultatet af fondens aktiviteter for perioden 1. januar - 31. december 2022 i overensstemmelse med god regnskabsskik, som beskrevet i anvendt regnskabspraksis under hensyntagen til de særlige regler, der gælder for ikke-erhvervsdrivende fonde”.

Dog har revisoren en række betydelige forhold vedrørende revisionen, som fremgår af vedlagte protokollat. Bestyrelsen for Grenaa Lystbådehavns Fond svarer på disse forhold i vedlagte følgebrev til årsregnskabet 2022.

I følgebrevet knytter Bestyrelsen for Grenaa Lystbådehavns Fond ligeledes en kommentar til resultatet for 2022. Det mindre tilfredsstillende resultatet skyldes hovedsageligt uforudsete udgifter til blandt andet udbedringer af Bro 7, hævningen af en sunket fiskekutter og konsulentudgifter.

Grenaa Lystbådehavns Fond har godkendt regnskabet den 21. marts 2023.

Sammenhæng til andre politikker/strategier og fagområder

Ingen væsentlig sammenhæng.

Økonomiske konsekvenser

Ingen økonomiske konsekvenser.

Lovgrundlag

Regnskaberne fremsendes jævnfør Grenaa Lystbådehavns Fonds vedtægter §11 til godkendelse i Kommunalbestyrelsen.

Indstilling

Vej- og ejendomschefen indstiller, at regnskabet for Grenaa Lystbådehavns Fond 2022 godkendes.

Bilag:

1	Åben Protokollat 2022	44547/23
2	Åben Årsregnskab 2022	44545/23
3	Åben Følgebrev til årsregnskabet 2022	44544/23

Beslutning i Miljø- og Teknikudvalget den 22-05-2023

Tiltrådt.

Beslutning i Økonomiudvalget den 13-06-2023

Tiltrådt.

13. Reno Djurs budget og gebyrblad 2024

00.17.20.S29

23/3477

Åben sag

Sagsgang

MTU, ØK, KB

Sagsfremstilling

Reno Djurs anmoder Kommunalbestyrelsen om at godkende Reno Djurs gebyrblad for 2024. Gebyrerne er beregnet på baggrund af vedlagte Reno Djurs budget 2024, som bestyrelsen for Reno Djurs godkendte på møde den 22. marts 2023.

De væsentligste forhold ved budgetforslag 2024, herunder de afledte konsekvenser i forhold til gebyrerne, beskrives i det følgende. Forslag til gebyrblad for 2024 er vedlagt.

Basisydelse (aktiviteter på behandlingsanlægget i Glatved)

Det anbefales, at alle gebyrer i 2024 fastholdes som i 2023.

Genbrugsstationer

Det anbefales, at alle gebyrer i 2024 fastholdes som i 2023.

Dagrenovation

Det anbefales, at alle ordningens gebyrer i 2024 fastholdes som svarende til gebyrerne for 2. halvår 2023. Det vil indebære, at et årsgebyr for 2024 som udgangspunkt fastsættes som to gange det tilsvarende gebyr for 2. halvår af 2023.

Det bemærkes i den forbindelse, at 1. rate af renovationsgebyret for 2023 er fastholdt som i 2022, mens 2. rate af renovationsgebyret for 2023 er justeret som konsekvens af den nye affaldsordning, som idriftsættes fra maj 2023. Herved vil gebyrstigninger i 2024 være af samme størrelse som i 2023.

Tømningsordning for bundfældningstanke

Det anbefales, at alle ordningens gebyrer i 2024 fastholdes som i 2023.

Renovationsgebyr

Nedenstående oversigt viser ændringer i de mest anvendte renovationsgebyrer i 2024.

Helårshus	Kr./år (inkl. moms)
2023: Overgang til ny ordning (fra 'minimum')	2.960
2024: Ny ordning	3.255
Merpris i 2024	295

Sommerhus	Kr./år (inkl. moms)
2023: Overgang til ny ordning (fra 'minimum')	2.558
2024: Ny ordning	2.871
Merpris i 2024	313

Reno Djurs bemærker, at der foreligger en afgørelse fra Landsretten om, at kommuner ikke skal opkræve og afregne moms ved levering af renovationsydelser til private og grundejerforeninger. Da der imidlertid ikke foreligger styresignal fra Skattestyrelsen vedrørende fremtidig momsopkrævning og -afregning, er de foreliggende gebyrer beregnet med moms som hidtil.

Sammenhæng til andre politikker/strategier og fagområder

Orientering sker ifølge vedtægten for Reno Djurs I/S.

Økonomiske konsekvenser

Gebyrstigninger har økonomiske konsekvenser for boliger defineret som husstande og sommerhuse i Norrdjurs Kommune samt for virksomheder, som benytter de nævnte ordninger.

Lovgrundlag

Orientering om Reno Djurs budget er en del af den samarbejdsplan, som er besluttet i Syddjurs og Norrdjurs kommuners fælles ejerstrategi for Reno Djurs I/S, senest revideret i april 2019.

Indstilling

Byg- og miljøchefen indstiller, at

1. Reno Djurs budget 2024 tages til efterretning
2. gebyrblad 2024 godkendes.

Bilag:

1 Åben Budget 2024	44326/23
2 Åben Forslag til gebyrblad 2024	44325/23

Beslutning i Miljø- og Teknikudvalget den 22-05-2023

Ad. 1. Tiltrådt.

Ad. 2. Tiltrådt.

Beslutning i Økonomiudvalget den 13-06-2023

Tiltrådt.

14. Godkendelse af revideret Plan- og udviklingsstrategi

01.00.00.A00

22/10073

Åben sag

Sagsgang

MTU, ØK, KB

Sagsfremstilling

Kommunalbestyrelsen godkendte på møde den 13. december 2022 igangsættelse af proces for revision af Plan- og udviklingsstrategien med henblik på udarbejdelse af et udkast til revision efter planlovens bestemmelser.

Norddjurs Kommunes Plan- og udviklingsstrategi angiver den politisk retning, der skal sikre en langsigtet udvikling, der er koordineret og fokuseret. Den gældende Plan- og udviklingsstrategi står på et solidt fundament, der allerede sætter retning for en kommune med et særligt DNA inden for ”Det blå og Det grønne” og sætter samtidig rammen for handling gennem partnerskaber og samskabelsesinitiativer. Plan- og udviklingsstrategiens retning knytter sig desuden til vækst gennem bosætning og erhvervsudvikling og en prioriteret udvikling i de fire bybånd såvel som i Kystbåndet.

Revisionen af Plan- og udviklingsstrategien er udarbejdet på baggrund af drøftelser på temamøde for Kommunalbestyrelsen, møder i de fire bybånd, drøftelser med en række interessenter samt drøftelser i direktionen og i Norddjurs Kommunes chefforum. Særligt har tre temaer fået en større opmærksomhed og været genstand for en skærpelse i revisionen af Plan- og udviklingsstrategien. Det gælder følgende:

- Natur; som en central prioritering i kommunens budgetaftale 2023-2026.
- Prioritering af arealer; som konkret realiseret i kommuneplaner og aktualiseres i f.eks. placering af VE-anlæg på land og i Kattegat.
- Den grønne omstilling; som sikrer en klimatilpasset kommune. Den grønne omstilling har fokus ind i både naturtemaet og prioritering af arealer.

Som afsæt for den politiske drøftelse af revisionens temaer har der været dialog med en række interessenter i forhold til visioner, potentialer og dilemmaer.

De tre udviklingstemaer vil have et særligt fokus de kommende år og sætter sammen med den øvrige politiske prioritering rammerne og retningen for udvikling mod 2050.

Plan- og udviklingsstrategien er den overordnede overlægger for kommunens strategiske udvikling, både på den fysiske og på den organisatoriske udvikling af kommunen. Plan- og udviklingsstrategien leder således både hen mod kommuneplan og dermed rammen for kommunens fysiske planlægning samt sætter rammen for den strategiske planlægning i politikker, strategier og handleplaner i kommunen som helhed. Af samme årsag forelægges Plan- og udviklingsstrategien for alle stående udvalg for at sikre en bred forankring af strategien. Ifølge Norddjurs Kommunes styrelsesvedtægt hører Plan- og udviklingsstrategien resortmæssigt til under Miljø- og Teknikudvalget og godkendes endeligt i Kommunalbestyrelsen efter nedenstående tidsplan.

Tidsplan 2022-2023	Forum	Aktivitet
28. sep.	Direktion	Drøftelse af proces og organisering
14. nov.	MTU	Politisk godkendelse af proces og igangsættelse.
6. dec.	ØK	
13. dec.	KB	
3. feb.	Chefforum	Gennemgang og drøftelser
Februar	KB	Temamøde/12-12 seminar i forhold til politisk aftale. Med afsæt i politisk aftale i budget 2023-2026 afholdes et temamøde for Kommunalbestyrelsen i foråret 2023 om de økonomiske reguleringsprincipper i budgettet. Temamødet afvikles som 12-12 seminar på baggrund af ønske om at gentage formen med et årligt seminar, hvor også revision af Plan- og udviklingsstrategien drøftes.
Marts	Borgerinddragelse	Temasættes på borgermøder med de 4 bybånd jvf dialogmøder som vedtaget i Udviklingsplan for Bybånd i Norddjurs Kommune.
21. april	Chefforum	Gennemgang og drøftelser.

17. maj	Direktion	Første udkast færdigt.
22. maj MTU 13. juni ØK 20. juni KB	MTU ØK KB	Udkast til Plan- og udviklingsstrategi 2023 til politisk behandling.
1. aug. - 1. okt.	Borgere og samarbejdspartnere	Plan- og udviklingsstrategien sendes i offentlig høring på kommunens hjemmeside og i direkte høring til strategiske samarbejdspartnere eksempelvis AU, VIA, KU og nabokommuner herunder Halmstad Kommun.
4. okt.	Direktion	Drøftelse af Plan- og udviklingsstrategi.
9. okt. EU 12. okt. BUU 23. okt. MTU 24. okt. AU 25. okt. VPU 31. okt. KFU 7. nov. ØK 14. nov. KB	Alle stående udvalg	Behandling af revision af Plan- og udviklingsstrategi med afsæt i eventuelle tilpasninger på baggrund af høringssvar.

Plan- og udviklingsstrategien sendes i 8 ugers offentlig høring i henhold til planlovens bestemmelser. Eventuelle indkomne høringssvar og forvaltningens bemærkninger hertil vil blive forelagt udvalg og Kommunalbestyrelse efter endt 8 ugers offentlig høring.

Ifølge Planloven skal Plan- og udviklingsstrategien indeholde oplysninger om Kommunalbestyrelsens beslutning om enten

- at den kommende kommuneplan skal revideres i sin helhed, eller
- der skal foretages en delvis revision af kommuneplanens bestemmelser for fx særlige emner eller områder i kommunen.

Det er forvaltningens anbefaling, at revisionen af Plan- og udviklingsstrategien leder frem til en delvis revision af den kommende kommuneplan for udvalgte emner i relation til revisions-temaerne: Natur, prioritering af arealer og den grønne omstilling.

Det er desuden forvaltningens anbefaling, at der foretages en sanering af kommuneplanen med henblik på, at kommuneplanen får et mere snævert snit og primært skal bruges til administration af den fysiske planlægning. Dette er i tråd med Plan- og udviklingsstrategiens diagram på side 5, som fastlægger, at denne munder ud i et fysisk og i et strategisk spor. En sanering af kommuneplanen vil således kunne være med til at tydeliggøre dette.

I forbindelse med igangsætning af revision af kommuneplanen, vil Kommunalbestyrelsen blive præsenteret for, hvorledes revision af ovenstående temaer og sanering af planen kan komme til udtryk i det kommende kommuneplanarbejde.

Sammenhæng til andre politikker/strategier og fagområder

Plan- og udviklingsstrategien er Norrdjurs Kommunes overordnede og langsigtede strategi for den fysiske udvikling og afsættet for kommuneplanlægningen. Plan- og udviklingsstrategien bygger videre på de overordnede linjer og mål, som Kommunalbestyrelsen har arbejdet med gennem flere perioder. Udgangspunktet er en helhedsorienteret Plan- og udviklingsstrategi med rod i Det Blå og Det Grønne DNA og med en strategiske satsning på vækst gennem bosætning og erhvervsudvikling effektueret gennem partnerskaber.

Økonomiske konsekvenser

Ingen økonomiske konsekvenser

Lovgrundlag

Planlovens § 23 a.

Indstilling

Chefen for kommunaldirektørens sekretariat indstiller, at

1. vedlagte udkast til Plan- og udviklingsstrategi godkendes og sendes i 8 ugers offentlig høring.
2. der foretages en delvis revision af den kommende kommuneplan.

Bilag:

1 Åben Plan-og-udviklingsstrategi 2023-50

55994/23

Beslutning i Miljø- og Teknikudvalget den 22-05-2023

Ad. 1. Tiltrådt.

Ad. 2. Tiltrådt.

Beslutning i Økonomiudvalget den 13-06-2023

Tiltrådt.

15. Godkendelse af Grenaa "Næse for Vand" Strategisk Udviklingsplan

01.00.00.G00

19/20120

Åben sag

Sagsgang

MTU, ØK, KB

Sagsfremstilling

Grenaa vil opleve flere og mere voldsomme stormfloder i fremtiden. Kommunalbestyrelsen besluttede den 26. marts 2021 derfor at søge midler fra puljen "Byerne og det stigende havvand - Plan- og procesprojekter". På baggrund af tilsagn fra Realdania og Kystdirektoratet er projekt Grenaa Næse for Vand i 2022 udbygget i samarbejde med borgere, grundejere, erhvervsdrivende og foreninger i området. Resultatet er vedlagte forslag til Strategisk Udviklingsplan for Grenaa. Udviklingsplanen skaber et fundament, der over tid skal sikre et kvalitetsløft på mange niveauer.

Der skal tages stilling til, om udviklingsplanen kan godkendes og dermed danne grundlag for den videre proces, herunder nærmere undersøgelser, detailprojektering samt tilvejebringelse af nødvendig finansiering.

Projektet har gennem en effektiv og involverende proces haft fokus på udarbejdelse af en attraktiv, strategisk og etapevis helhedsplan, der giver et velunderbygget grundlag for det videre samarbejde om og valg af konkrete kystbeskyttelsesløsninger. Der har desuden været nedsat en styregruppe, og projektet har været behandlet i §17, stk. 4 udvalg.

Styregruppen har udarbejdet anbefalinger til Kommunalbestyrelsen med det formål at sikre den videre vej for udviklingsplanen og hvordan den nødvendige opgave med klimasikring af Grenaa havn og havneby i indeværende kommunalbestyrelsesperiode forankres og organiseres, så der foretages prioriteringer og beslutninger for at løfte planens visioner ud i virkeligheden.

På den baggrund anbefaler styregruppen, at

- Norrdjurs Kommune udarbejder en finansieringsstrategi og afklarer de juridiske rammer for planens delelementer
- realiseringen af planen som udgangspunkt følger udviklingsplanens prioritering og tidsplan for realisering, og dens rækkefølge af tiltag
- der årligt er en politisk opfølgning på udviklingsplanens realisering, f.eks. i Miljø og Tek-nikudvalget
- der etableres en styregruppe bestående af Norrdjurs Kommune (forvaltning og politikere) og de interessenter, som har været en del af samarbejdet om udarbejdelsen af udviklingsplanen
- realiseringen af planen fortsætter med bred inddragelse af borgere og andre lokale interessenter, og inviterer alle i en fortsat dialog om opgaven
- kommuneplan og kommende lokalplaner for området bygger videre på udviklingsplanen.

Projektet har også taget sigte på at skabe synlighed for fremtidens Grenaa, give byens DNA et løft og bidrage til at sætte skub i klimatilpasning, så personlige og samfundsmæssige tab kan forebygges.

Projektet er udarbejdet i et tæt partnerskab mellem Norrdjurs Kommune, Grenaa Havn, AquaDjurs og Dansk Kyst og Naturturisme, som alle bidrager økonomisk til projektet.

Baggrund

Grenaa har allerede i dag oplevet oversvømmelser i forbindelse med stormflod. Havn og by er truet af stormflod men også permanente havvandsstigninger. Det er oversvømmelsestruslen fra havet, som har fokus i projektet, men løsninger skal spille sammen med vandbalancen i området og hele Grenåens opland. Der vil være et fokus på, at klimasikring løser truslen fra Kattegat, men samtidig tager højde for klimaforandringerne i vandbalancen i det terrænnære grundvand, vandløbsafstrømningen i Grenåen og regn samt skybrud.

I Realdanias rapport fra 2017 viser beregninger fra COWI, at Grenaa er den anden mest udsatte kystby i Danmark i forhold til oversvømmelser og tab af værdier i fremtidens klimaforandringer.

Udviklingsplanens formål

Den strategisk-fysiske udviklingsplan indskrives i det kommunale plansystem mellem kommuneplanen og lokalplanerne. Den strategisk-fysiske udviklingsplan er ikke juridisk bindende, men udstikker en retning for udviklingen af Grenaa Havn. Dermed giver den aktørerne i byen et grundlag for at kunne trække i samme retning på tværs af både fysiske og administrative skel og på tværs af individuelle interesser.

Sammenhæng til andre politikker/strategier og fagområder

Der er sammenhæng til Plan og udviklingsstrategien, Energi og klimapolitikken samt DK2020-klimaplanen.

Økonomiske konsekvenser

På baggrund af tilsagn fra Realdania på 1 mio. kr. til videreudvikling af Grenaa Næse for vand har Kommunalbestyrelsen den 23. november 2021 godkendt egen finansiering ved anlægsbevilling på 1 mio. kr. til videreudvikling af projektet, finansieret af det til formålet afsatte rådighedsbeløb på 0,5 mio. kr. i hvert af årene 2021 og 2022.

Dertil bidrag på i alt 0,300 mio. kr. ligeligt fordelt mellem Grenaa Havn, Aqua Djurs, Dansk Kyst og Naturturisme.

Lovgrundlag

Kystbeskyttelsesloven.

Indstilling

Byg- og miljøchefen indstiller, at den Strategiske Udviklingsplan for Grenaa godkendes.

Bilag:

1	Åben Udviklingsplan	43551/23
2	Åben Udviklingsplan Opslag	43550/23
3	Åben Rapport om teknisk grundlag for klimasikring	43552/23
4	Åben Udviklingsplan bilag A	43554/23

5	Åben	Udviklingsplan bilag B	43556/23
6	Åben	Udviklingsplan bilag C	43557/23
7	Åben	Udviklingsplan bilag E	43549/23

Beslutning i Miljø- og Teknikudvalget den 22-05-2023

Tilrådt. Styregruppens anbefalinger ønskes yderligere kvalificeret af forvaltningen forud for udvalgets senere stillingtagen.

Beslutning i Økonomiudvalget den 13-06-2023

Tilrådt.

16. Høring om bekendtgørelse vedr. planlægning for lokalplanpligtige solcelleanlæg

01.01.01.P00

23/4342

Åben sag

Sagsgang

MTU, ØK, KB

Sagsfremstilling

Plan- og Landdistriktsstyrelsen har den 3. maj sendt vedlagte udkast til bekendtgørelse om planlægning for lokalplanpligtige solcelleanlæg i det åbne land i høring. Norrdjurs Kommune har mulighed for at fremsende høringssvar.

Der skal således tages stilling til, om der skal fremsendes høringssvar til udkast til bekendtgørelsen.

Bekendtgørelsens indhold og forvaltningens bemærkninger

Udkast til bekendtgørelsen og den tilhørende miljørapport er vedlagt. Udkast til bekendtgørelsen fastlægger blandt andet, at

1. det med bekendtgørelsen bliver et krav, at kommuneplanen skal indeholde retningslinjer vedrørende principper for opstilling af lokalplanpligtige solcelleanlæg i det åbne land. Retningslinjerne i kommuneplanen skal vedtages senest 1 år efter bekendtgørelsens ikrafttræden, som forventes at ske i september 2023.

Forvaltningen bemærker, at der senest september 2024 skal være vedtaget et tillæg til kommuneplanen med retningslinjer vedrørende principper for opstilling af lokalplanpligtige solcelleanlæg i det åbne land. Tillægget vil således ikke kunne afvente den ordinære vedtagelse af en ny kommuneplan, som skal ske hvert 4. år, dvs. senest december 2025.

2. kommuneplanens retningslinjer skal indeholde et krav om mindst 100 meters afstand fra byzone, sommerhusområder og landsbyer afgrænset i kommuneplanen til solcelleanlæggets grænse.

Mindstekrav til afstand kan fraviges på baggrund af en konkret vurdering blandt andet omkringboendes opbakning. Mindstekrav til afstand gælder ikke for ejeren af solcelleanlæggets egen beboelse.

Der må ikke fastlægges generelle retningslinjer, der øger ovenstående afstandskrav til byzone, sommerhusområder eller landsbyer afgrænset i kommuneplanen eller til fritliggende boliger, ligesom der ikke må fastlægges generelle retningslinjer om solcelleanlæggets største omfang.

Forvaltningen bemærker, at forbud mod at fastlægge generelle retningslinjer, der øger ovenstående afstandskrav til byzone, sommerhusområder eller landsbyer afgrænset i kommuneplanen eller til fritliggende boliger, betyder at Norrdjurs Kommuneplans nuværende retningslinje, der fastlægger at der som udgangspunkt skal være en afstand på minimum 200 meter til enkeltstående boliger og til samlet boligbebyggelse, vil være i strid med bekendtgørelsen.

3. kommuneplanens retningslinjer derudover som minimum skal indeholde principper for

- afstand fra fritliggende boliger til solcelleanlæggets grænse
- eventuel afskærmende beplantning
- placering af solceller ved landsbyer, spredt bebyggelse og fritliggende boliger, der sikrer, at der friholdes for opstilling af solceller i mindst én retning.

Forvaltningen bemærker, at det er et krav med de nuværende retningslinjer i Norrdjurs Kommuneplan, at der skal etableres plantebælte med en bredde på minimum 12 meter i det åbne land, ligesom nuværende retningslinjer fastlægger, at der skal anvendes hurtigt voksende arter mv.

4. kommuneplanens retningslinjer kan fastlægge principper for udformningen af solcelleanlæg, pleje af anlæggets jord, nødvendige serviceveje, varetagelse af biodiversitetshensyn m.v. og at der bør foretages en landskabsanalyse, som baggrund for placering af anlægget.

Forvaltningen bemærker, at det er et krav med de nuværende retningslinjer i Norrdjurs Kommuneplan, at der foretages en landskabsvurdering af solcelleanlæggets placering for at

vurdere, om anlægget kan placeres uden væsentlig påvirkning af landskabs- og naturinteresser.

5. der med kommuneplanens retningslinjer kan lægges vægt på, at ansøger gør rede for mulighederne for tilslutning af solcelleanlægget til det kollektive elforsyningsnet eller anden afsætning af energiproduktionen fra solcelleanlægget.

6. der ved placering af solcelleanlæg indenfor kystnærhedszonen skal redegøres for den planlægningsmæssige begrundelse, samt hvilke alternative placeringer der har været undersøgt udenfor kystnærhedszonen. Hvis der ikke findes alternative placeringer udenfor kystnærhedszonen, skal anlægget placeres længst muligt væk fra kysten og fortrinsvis ved eksisterende bebyggelse.

Forvaltningen bemærker, at regler for placering af solcelleanlæg i kystnærhedszonen ikke lempes i udkastet.

7. hensynet til de jordbrugsmæssige interesser skal varetages ved planlægning for solcelleanlæg i det åbne land, ligesom planlægningen ikke må stride med natur- og landskabsinteresser og skal sikre, at biodiversiteten omkring solcelleanlæg fremmes mest muligt.

Forvaltningen bemærker, at regler for placering af solcelleanlæg inden for landskabelige interesseområder ikke lempes i udkastet.

Forvaltningen anbefaler, at der ikke fremsendes høringssvar, idet udkast til bekendtgørelsen vurderes altovervejende at være i overensstemmelse og foreneligt med den hidtidige forvaltning af planlægningen for solcelleanlæg i Norddjurs Kommune.

Sammenhæng til andre politikker/strategier og fagområder

Bekendtgørelse om planlægning for lokalplanpligtige solcelleanlæg i det åbne land vil ved ikrafttræden få sammenhæng til Kommuneplanen, og således også lokalplaner for solcelleanlæg i det åbne land.

Økonomiske konsekvenser

Ingen økonomiske konsekvenser.

Lovgrundlag

Planloven.

Indstilling

Byg- og miljøchefen indstiller, at Norddjurs Kommune ikke fremsender høringssvar.

Bilag:

1	Åben Høringsbrev fra Plan og Landdistriktsstyrelsen	53364/23
2	Åben Udkast til Bekendtgørelse om planlægning for lokalplanpligtige solcelle-anlæg	53369/23
3	Åben Miljørapport solcellebekendtgørelse	53368/23
4	Åben Høringsliste	53365/23
5	Åben Udkast til høringssvar	62337/23

Beslutning i Miljø- og Teknikudvalget den 22-05-2023

Udvalget besluttede, at der udarbejdes et høringsbrev til godkendelse i udvalget forud for behandling af sagen i Økonomiudvalget. Høringsbrevet skal indeholde de samme informationer, som det tidligere udarbejdede høringsbrev i forbindelse med ændring af Planloven godkendt af Miljø- og Teknikudvalget den 17. august 2022.

30.05.2023 Forvaltningen bemærker

Udkast til høringssvar er vedlagt.

Indstilling

Byg- og miljøchefen indstiller, at udkast til høringssvar godkendes.

Beslutning i Miljø- og Teknikudvalget den 01-06-2023

Tiltrådt.

Beslutning i Økonomiudvalget den 13-06-2023

Tiltrådt.

17. Forslag til Lokalplan 113 Solcelleanlæg ved Kejsegården

01.00.00.G01

20/6206

Åben sag

Sagsgang

MTU, ØK, KB

Sagsfremstilling

Her fremlægges forslag til miljøredegørelse (VVM), forslag til §25-miljøtilladelse, forslag til tillæg 8 til Kommuneplanen 2021 og forslag til lokalplan 113-707, som giver mulighed for etablering af solcelleanlæg ved Kejsegården ved Ålsrode.

Der skal tages stilling til, om forslagene kan godkendes og dermed offentliggøres i høring i 10 uger.

Baggrund

Kommunalbestyrelsen vedtog den 26. maj 2020 at igangsætte planlægningen for solcelleanlæg ved Kejsegården ved Ålsrode.

Der er fortaget en landskabsvurdering, som har dannet grundlag for afgrænsningen af det areal, der er udarbejdet lokalplan, kommuneplantillæg og VVM for. Afgrænsningen af det igangsatte solcelleanlæg er reduceret. En del af det areal der var med i igangsætnings sagen, lå delvist indenfor kystnærhedszonen. Efter en forhåndsdialog med Bolig-og Planstyrelsen, har ansøger besluttet at lade denne del udgå af planforslagene. Det oprindelige areal til solceller er med udtagning af arealerne indenfor kystnærhedszonen reduceret fra 190 ha. til 136 ha. Der er vedlagt et kort, hvor det fremgår hvilke arealer, der er udgået. Som det ses af kortet, udgår arealerne syd for Ålsrode. Med reduktionen er solcelleanlægget således alene placeret vest for Ålsrode. Det bemærkes, at de vedlagte høringssvar omhandler det oprindelige areal, og høringssvarene skal således ses i lyset af ovenstående reduktion.

Planernes indhold

Plan- og projektområdet er placeret vest for Ålsrode. Planerne giver mulighed for etablering af et solcelleanlæg på ca. 136 ha., som estimeres at producere 130.000 MWh på årsbasis, svarende til 32.500 husstande med et forbrug på 4.000 KWh/år.

Lokalplanen har til formål at udlægge området til teknisk formål i form af solcelle-anlæg og tilhørende tekniske anlæg, herunder step-up transformere samt mulighed for dyrehold og dyrkning af eksempelvis økologisk proteingræs.

Lokalplanen skal sikre, at solcelleanlægget gives en placering og udformning, som indpasses bedst muligt i landskabet, og hvor der er taget hensyn til blandt andet beskyttede sten- og jorddiger. Lokalplanen har desuden til formål at sikre, at der etableres afskærmende beplantning omkring anlægget, som skal dække for indsigt til solcelleanlægget for at mindske den visuelle påvirkning.

Bestemmelserne om beplantning er udformet i overensstemmelse med retningslinjerne i Kommuneplan 2021, som beskriver, at for områderne ved Søby, Meilgaard, Estruplund og Kejsegaarden, hvor planlægning er sat i gang, gælder at plantebæltets bredde vurderes i forbindelse med behandlingen af den enkelte sag. Ved Kejsegården er plantebæltet fastlagt til en bredde på 12 meter ud fra en vurdering af anlæggets påvirkning på landskabet. Beplantningsbæltet skal minimum være 6 meter ved fuldt udvokset højde.

Der henvises til nærmere beskrivelse og visualiseringer i miljøredegørelsen, samt det ikke-tekniske resume fra miljøredegørelsen, som er vedhæftet lokalplanens bilag 2.

Ifølge retningslinjer for store solcelleanlæg i Kommuneplan 2021 skal solcelleanlæg i det åbne land som udgangspunkt placeres i en afstand på minimum 200 meter til enkeltstående boliger og til samlet boligbebyggelse. Indenfor plan- og projektområdet ligger der én ejendom. Det drejer sig om Kejsegårdsvej 2. Den berørte ejendom er grundejer, som har indgået aftale med projektudvikler, hvorfor det med henvisning til ”som udgangspunkt” er vurderet, at der er overensstemmelse med kommuneplanens retningslinjer. Andre ejendomme ligger længere væk end 200 m.

Kommuneplantillægsforslagets indhold

Kommuneplantillæg 8 udlægger et område til tekniske anlæg, solenergianlæg.

Værditabsordning, salgsoptionsordning og VE-bonus ordning

Værditabsordningen forpligter bygherre til at betale værditabet af en ejendom, hvis taksationsmyndigheden tilkender et værditab. Værditabsordningen kan søges for beboelsejendomme beliggende i en afstand af op til 500 meter fra et solcelleanlæg på mellem 50 og 500 KW. Værditabet skal overstige 1% af ejendommens beboelsesværdi.

Salgsoptionsordningen giver ejere af beboelsejendomme indenfor 200 meter fra nærmeste solcelleanlæg mulighed for at anmelde krav om salgsoption. Dette forpligter bygherre til at tilbyde ejeren af beboelsejendommen salgsoption, hvis taksationsmyndigheden vurderer, at projektet medfører et værditab på over 1% af beboelsejendommens værdi. Begge ordninger administreres af Energistyrelsen.

VE-bonusordningen tildeler naboer i en afstand på op til 200 meter fra større solenergianlæg en VE-bonus på 6,5 kW årligt. Det svarer til cirka 2.500 kr. årligt.

Offentlighedsfase

Der har fra den 19. november 2020 til den 20. december 2020 været gennemført en foroffentlighedsfase samt supplerende foroffentlighedsfase for step-up transformeren fra den 9. september til den 7. oktober 2021 i forbindelse med tillæg 8 til Kommuneplan 2021 for projektet.

Der indkom 39 høringssvar, som er indgået i udarbejdelsen af plangrundlaget. Høringssvarene omhandler blandt andet bekymring for den visuelle påvirkning af landskabet og herunder den psykiske påvirkning for beboerne i området. Derudover omhandler høringssvarene bekymring for påvirkning af områdets dyreliv, refleksioner og støj fra anlægget samt økonomiske konsekvenser ved salg af ejendomme. Høringssvarene indeholder også tilkendegivelser, der fremhæver anlæggets positive miljø- og klimamæssige effekt. Høringssvarene og forvaltningens bemærkninger hertil er vedlagt.

I den supplerende foroffentlighedsfase indkom der 20 høringssvar, som også er indgået i udarbejdelsen af plangrundlaget. Høringssvarene omhandler blandt andet bekymring for, om der skulle komme andre uventede tilføjelser til projektet. Forvaltningen bemærker, at det er begrundelsen for en supplerende høring at sikre offentlighedens mulighed for at komme med bemærkninger til det opdaterede projekt. Derudover indeholdt høringssvarene de samme bekymringer som ved den første foroffentlighedsfase.

Det bemærkes, at de vedlagte høringssvar omhandler det oprindeligt ansøgte areal, og høringssvarene skal således ses i lyset af ovenstående beskrevne reduktion på grund af kystnærhedszonen.

Miljøredegørelse (VVM), forslag til §25-miljøtilladelse, forslag til tillæg 8 til Kommuneplan 2021 og forslag til lokalplan 113-707 sendes i offentlig høring i 10 uger. Høringsperioden foreslås øget med 2 uger i forhold til den lovpligtige høringsperiode på 8 uger, da høringsperioden forløber hen over sommerferieperioden.

Vejledende tidsplan

26. maj 2020	Igangsætning i Kommunalbestyrelsen
	Udarbejdelse af planforslag
22. maj 2023	Miljø- og Teknikudvalget - behandling af forslag til lokalplan
13. juni 2023	Økonomiudvalget - behandling af forslag til lokalplan
20. juni 2023	Kommunalbestyrelsen - vedtagelse af forslag til lokalplan

Sammenhæng til andre politikker/strategier og fagområder

Der er sammenhæng til Kommuneplan 2021.

Økonomiske konsekvenser

Ved opstilling af nye solcelleanlæg pålægges bygherre at indbetale til en grøn pulje. Den grønne pulje indbetales ved nettilslutning af anlægget og svarer til 40.000 kr. pr. MW. For et fuldt udbygget solcelleanlæg på ca. 136 ha. vil puljen udgøre ca. 5 mio. kr.

Puljen kan anvendes bredt til kommunale tiltag inden for tre år fra indbetaling. Ordningen administreres af Norrdjurs Kommune, der formidler tilskud fra den grønne pulje til lokale projekter.

Lovgrundlag

Planloven.

Indstilling

Byg- og miljøchefen indstiller, at Forslag til miljøreddegørelse (VVM), forslag til §25-miljøtilladelse, forslag til tillæg 8 til Kommuneplan 2021 og forslag til lokalplan 113-707 vedtages og offentliggøres i 10 uger.

Bilag:

1	Åben	Forslag til lokalplan 113-707 solcelleanlæg ved Kejsegården	46076/23
2	Åben	Tillæg 8 til kommuneplan 2021 Solceller ved Kejsegården	46139/23
3	Åben	Miljøreddegørelse for plan og projekt	46077/23
4	Åben	Tilladelse efter Miljøvurderingslovens §25	49540/23
5	Åben	Oversigtskort af areal før og efter reduktion	53208/23
6	Åben	Høringsvar og forvaltningens kommentarer foroffentlighedsfase	46075/23
7	Åben	Høringssvar og forvaltningens kommentarer første foroffentlighedsfase	46074/23
8	Åben	Høringssvar fra foroffentlighedsfase	46134/23
9	Åben	Høringssvar fra supplerende foroffentlighedsfase	46198/23

Beslutning i Miljø- og Teknikudvalget den 22-05-2023

Tiltrådt.

Beslutning i Økonomiudvalget den 13-06-2023

Tiltrådt.

18. Godkendelse af Skema C for Afd. 11 De Lichtenbergs Vej i Grenaa B45

03.02.00.P19

16/1582

Åben sag

Sagsgang

MTU, ØK, KB

Sagsfremstilling

Kuben har på vegne af B45 fremsendt anmodning om godkendelse af skema C for afd. 11 på De Lichtenbergs Vej i Grenaa. B45 anmoder ligeledes om godkendelse af kapitaltilførsel.

Baggrund

Afdeling 11 var en boligafdeling, der kæmpede med et dårligt ry samt nogle utidssvarende boliger, som ikke levede op til nuværende og fremtidige boligstandarder.

B45 oplevede op til 45 % årlige fraflytninger, hvilket sled meget på boliger og bygninger med risiko for stigende huslejer. Derudover led afdelingen af byggeskader samt nødvendige renoveringsbehov, som indenfor kort tid ville kræve en stor og dyr renovering. På denne baggrund blev der iværksat en helhedsplan i 2016.

Helhedsplanen for renoveringen af boligerne på De Lichtenbergs Vej, skema A, kapitaltilførslen på 0,2 mio. kr. samt den kommunale garantistillelse på op til 149,7 mio. kr. blev godkendt af Kommunalbestyrelsen den 15. marts 2016.

Anskaffelsessummen blev overskredet, hvorfor skema B, ændringen af boligsammensætningen samt den kommunale garantistillelse på op til 153 mio. kr. blev godkendt af Kommunalbestyrelsen den 20. februar 2018. I samme sag blev kapitaltilførslen på 0,2 mio. kr. også godkendt.

Byggeriet er nu færdigt og Kuben har på vegne af B45 fremsendt skema C til godkendelse.

Der er vedlagt et notat med ordforklaring på de begreber, der bliver anvendt i den almene boligsektor. Det beskriver blandt andet, hvad skema A, B og C er.

Sagsbeskrivelse

Sagen har på de fleste parametre kørt fornuftigt, selvom der har været en del overraskelser og udfordringer i renoveringsprocessen. Der har især været uforudsete forhold i forbindelse med stabilitetsudfordringer, som har været voldsomt fordyrende og har afstedkommet en forlænget byggetid, hvilket har resulteret i ekstra udgifter til genhusning, indeksering, renter, afdrag mv.

I alt er projektet blevet fordyret med ca. 42,2 mio. kr. inkl. moms, men da de fleste af disse ekstraudgifter har været støttede, har Landsbyggefonden øget deres støttede lån. Fonden har hævet sin støtte fra skema B til skema C med i alt 25,39 mio. kr. Finansieringen af projektet hænger således stadig godt sammen, og den udmeldte husleje kan derfor fastholdes som udmeldt ved skema A.

Ekstraarbejder - Stabilitets og fundaments udfordring

Fundamentet viste sig at være underdimensioneret, de større koncentrerede punktlaster fra stueetagen, som opstår, når der fjernes mange bærende vægge og indlægges ståludvekslingsbjælker, kunne ikke omfordeles via de eksisterende konstruktioner i kælderen, uden at de eksisterende kældervægge blev forstærket/udskiftet. Dette resulterede i en væsentlig ekstraudgift, som også har påvirket andre dele af projektet.

Ligeledes har der været en samfundsmæssig udvikling, som har resulteret i store indekseringsudgifter.

Omkostninger

Der har været ekstra omkostninger til renter og afdrag blandt andet på grund af etapevis hjemtagelse af realkreditlån, men også på grund af renteniveauets udvikling. Samtidigt er gebyrerne steget i forbindelse med, at projektets er blevet dyrere. Der har været øgede udgifter til genhusning på baggrund af stabilitetsudfordringerne, som blandt andet er kommet til udtryk ved forlængede genhusningsperioder og dermed øgede udgifter til samme. Der har været øgede udgifter til rådgivningsydelser, igen især på grund af udfordringerne med bygningernes stabilitet.

Husleje

Huslejen er fastholdt som udmeldt ved Skema A. Det betyder en gennemsnitlig stigning på 50 kr./m²/år plus indeksering.

Norrdjurs Kommune vil skulle opretholde en garantiforpligtigelse på 100% af det støttede beløb på 168,65 mio. kr. dog med en regaranti fra Landsbyggefonden på 50%. samt 17,86 % af de ustøttede beløb på kr. 9,68 mio. kr., dvs. 1,73 mio. kr.

Kapitaltilførselssag, fritagelse for G-indskud, fritagelse for indbetaling til egen dispositionsfond.

Landsbyggefondens finansiering af gruppe 1 og gruppe 2 arbejder forudsætter, at kommunen godkender en kapitaltilførsel, hvor Norrdjurs Kommunes andel er 0,2 mio. kr., samt at Norrdjurs Kommune godkender, at afdeling 11 fritages for indbetaling af pligtmæssige bidrag på ca. 0,621 mio. kr./år. B45 anmoder også om, at Norrdjurs kommune indstiller, at afd. 11 fritages for indbetalinger til B45s egen dispositionsfond.

Revisionserklæring og -beretning, Skema C støttet og ustøttet samt sagsbeskrivelse er vedlagt.

Sammenhæng til andre politikker/strategier og fagområder

Projektet er indenfor rammerne af Norrdjurs Kommunes almene boligpolitik.

Økonomiske konsekvenser

Byggeprojektets økonomiske forhold:

	Skema B	Stigning	Skema C
Entrepriseudgifter i alt	144.723.140	38.048.039	182.771.179
Omkostninger i alt	30.701.927	3.771.377	34.473.304
Gebyrer i alt	1.848.507	422.417	2.270.924
Projekt I alt	177.273.574	42.241.833	219.515.407

Finansiering	Skema C tal	Kr./år	Kr./m ² /år
Samlet reoveringssum	<u>219.515.407</u>		
Støttede lån - Gruppe 1 arbejder	<u>168.646.372</u>		
Ustøttede lån - Gruppe 2 arbejder	<u>15.000.000</u>		
Kapitaltilførsel	1.000.000		
Fællespuljetilskud/landsdispositionsfond	3.240.000		
Trækningsret	1.080.000		
G-indskud fritagelse		621.000	
Dispositionsfonds fritagelse		130.000	
Ustøttet lån grp. 2	9.680.000	580.800	
Løbende tilskud B45 Disp.fond/subsidiært driftslån LBF		6.080.034	
Huslejestigning grp. 1 og grp. 2		648.450	50,0
Ustøttede arbejder - Gruppe 3 arbejder	<u>35.869.035</u>		
Reguleringskonto	20.869.035		
Henlæggelser	15.000.000		

Kommunen vil skulle opretholde en garantiforpligtigelse på 100% af det støttede beløb på kr. 168,65 mio. kr. dog med en regaranti fra Landsbyggefonden på 50% samt 17,86 % af de ustøttede beløb på kr. 9,68 mio. kr, dvs. 1,73 mio. kr.

Lovgrundlag

Bekendtgørelse om støtte til almene boliger.

Indstilling

Vej- og ejendomschefen indstiller, at

1. kapitaltilførsel på 0,2 mio. kr. godkendes
2. byggeregnskabet godkendes
3. garantistillelsen godkendes
4. skema C godkendes
5. det tages til efterretning, at afdeling 11 søger om fritagelse for indbetaling af andel af pligtmæssige bidrag
6. afdeling 11 fritages for indbetaling til egen dispositionsfond.

Bilag:

1 Åben Revisorerklæring Byggeregnskab afd. 11

46760/23

2	Åben Revisionsberetning Byggetransaktion afd. 11	46759/23
3	Åben Skema C - Ustøttet - B45 afd. 11	46758/23
4	Åben Skema C - Støttet - B45 afd. 11	46757/23
5	Åben Notat med ordforklaring af begreber indenfor området almene boliger	51975/23
6	Åben Sagsbeskrivelse - De Lichtenbergsvej, afd. 11, Grenaa opsummering af vigtigste forhold	52141/23

Beslutning i Miljø- og Teknikudvalget den 22-05-2023

Ad. 1. Tilrådt.

Ad. 2. Tilrådt.

Ad. 3. Tilrådt, så garantistillelsen forhøjes fra den allerede afgivne garanti på 143,3 mio. kr. til 168,6 mio. kr.

Ad. 4. Tilrådt.

Ad. 5. Tilrådt.

Ad. 6. Tilrådt.

Beslutning i Økonomiudvalget den 13-06-2023

Tilrådt.

19. Projektforslag varmepumpeanlæg Allingåbro Varmeværk

13.03.01.P20

22/12320

Åben sag

Sagsgang

MTU, høring, MTU, ØK, KB

Sagsfremstilling

Allingåbro Varmeværk har den 17. november 2022 søgt Norrdjurs Kommune om godkendelse af projekt vedrørende etablering af en 1,8 MW varmepumpe, en 10 MW elkedel og en 3.300 m³ akkumuleringstank til at omstille størstedelen af varmeproduktionen fra biomasse til varmeproduktion med elektricitet.

Der skal tages stilling til, om projektforslaget kan godkendes og sendes i høring.

Det fremgår af projektforslaget, at projektet i forhold til referencen indebærer en samfundsøkonomisk gevinst på ca. 16,6 mio. kr. over en 20 års planperiode.

Projektforslaget angiver at have en produktionspris på ca. 334 kr./MWh. Idet produktionsprisen sænkes med 98 kr./MWh i forhold til referenceproduktionsomkostningerne på 432 kr./MWh vil også forbrugerprisen reduceres. Projektet bidrager desuden til en CO₂-reduktion.

Projektforslaget omfatter samtidig en godkendelse af forsyningsledninger samt transmissionsledning mellem det eksisterende flis-kedelanlæg ved Granbakkevej 1 i Allingåbro og det nye produktionsområde med varmepumpe, elkedel og akkumuleringstank ved Industriparken i Allingåbro.

Forvaltningen vurderer på den baggrund, at projektforslaget kan sendes i to ugers høring hos de berørte parter som krævet i henhold til projektbekendtgørelsen, hvorefter Kommunalbestyrelsen tager endelig stilling til, om projektet bør godkendes.

Sammenhæng til andre politikker/strategier og fagområder

Der er sammenhæng til punkt 11 ”Forslag til Lokalplan 120-707 Erhvervsområde i Allingåbro - fjernvarmeværk”.

Der er desuden sammenhæng til energi- og klimapolitikken i Norddjurs Kommune samt DK2020.

Økonomiske konsekvenser

Norddjurs Kommune har mulighed for, men er ikke forpligtiget til, at stille en garanti for en privat virksomheds optagelse af lån til etablering og drift af anlæg med henblik på produktion af varme til kollektiv varmforsyning. Allingåbro Varmeværk har oplyst forvaltningen om, at der fremsendes en ansøgning om kommunegaranti. Ansøgningen vil blive behandlet på et kommende møde.

Indstilling

Byg- og miljøchefen indstiller, at projektforslaget godkendes og sendes i to ugers høring.

Bilag:

1	Åben	Projektforslag for nyt produktionsanlæg	150158/22
2	Åben	Samlede bilag for projektforslag for nyt produktionsanlæg - Allingåbro	150160/22

Beslutning i Miljø- og Teknikudvalget den 24-04-2023

Godkendt.

15. maj 2023 Forvaltningen bemærker:

Projektforslaget har været i høring i to uger. Der er ikke indkommet høringssvar.

Indstilling

Byg- og miljøchefen indstiller, at projektforslaget godkendes.

Beslutning i Miljø- og Teknikudvalget den 22-05-2023

Tiltrådt.

Beslutning i Økonomiudvalget den 13-06-2023

Tiltrådt.

20. Projektforslag varmepumpeanlæg Gjerrild Varmeværk

13.03.01.G00

23/2822

Åben sag

Sagsgang

MTU, høring, MTU, ØK, KB

Sagsfremstilling

Trustrup-Lyngby Varmeværk har søgt Norrdjurs Kommune om etablering af en varmepumpe med tilhørende akkumuleringstank hos Gjerrild Varmeværk.

Projektforslaget omhandler følgende på ejendommen Krogen 7 i Gjerrild:

- etablering af en 1,8 MW varmepumpe i en eksisterende bygning og med en energioptager placeret vest for bygningen
- en 1.000 m³ akkumuleringstank på ca. 14,5 meter høj placeret umiddelbart nordvest for bygningen.

Den eksisterende biomassekedel med hjælpeudstyr nedtages og bortskaffes. Se vedlagte projektforslag.

Forvaltningen har som udgangspunkt vurderet, at projektet opfylder kravene i ”Bekendtgørelse om godkendelse af projekter for kollektive varmforsyningsanlæg”.

Det fremgår af projektforslaget, at projektet i forhold til referencen indebærer en samfundsøkonomisk gevinst på 11,3 mio. kr. over en 20-års planperiode. Projektet bidrager desuden til en CO₂-reduktion.

Fysik planlægning

På Krogen 7, Gjerrild, 8500 Grenaa, matrikel nr. 10p Gjerrild By placeres varmepumpen i en eksisterende bygning, og energioptageren til varmepumpen placeres i den vestlige del på ejendommen. Nordvest for den eksisterende fjernvarmebygning placeres en akkumuleringstank. Højden på en standard 1.000 m³ akkumuleringstank er typisk på ca. 15 meter.

Placeringen er omfattet af Lokalplan 61 "For et område til erhvervsformål Gjerrild varmeværk". Det er et erhvervsområde med en bebyggelsesprocent på maks. 50 og en bygningshøjde på maks. 8,5 meter, dog kan der tillades enkelte bygningsdele som skorsten, siloer og lignende op til 20 m. Erhvervsområdet er i dag omkranset af et 3 m bredt plantebælte bestående af høje træer.

Anlæggene detailprojekteres efter godkendelse af projektforslaget, hvorfor der kan forekomme ændringer i det konkrete anlægsvalg i forhold til disse indledende overvejelser.

Forvaltningen vurderer, at de ansøgte aktiviteter er en del af et varmeværks drift, hvorved projektforslaget ikke afviger væsentligt fra lokalplanens formål med et varmeværk.

Forvaltningen vurderer på den baggrund, at projektforslaget kan sendes i to ugers høring hos de berørte parter, som krævet i henhold til projektbekendtgørelsen, hvorefter Miljø- og Tekniskudvalget behandler sagen igen, inden Kommunalbestyrelsen tager endelig stilling til projektet.

Sammenhæng til andre politikker/strategier og fagområder

Der er sammenhæng til energi- og klimapolitikken i Norddjurs Kommune samt DK2020.

Økonomiske konsekvenser

Norddjurs Kommune har mulighed for, men er ikke forpligtiget til, at stille en garanti for en privat virksomheds optagelse af lån til etablering og drift af anlæg med henblik på produktion af varme til kollektiv varmforsyning. Trustrup-Lyngby Varmeværk har oplyst forvaltningen om, at der fremsendes en ansøgning om kommunegaranti. Ansøgningen vil blive behandlet på et kommende møde.

Lovgrundlag

Bekendtgørelse om godkendelse af projekter for kollektive varmforsyningsanlæg.

Indstilling

Byg- og miljøchefen indstiller, at projektforslaget sendes i to ugers høring.

Bilag:

1 Åben Projektforslag

38144/23

Beslutning i Miljø- og Teknikudvalget den 24-04-2023

Godkendt.

15.05.2023 Forvaltningen bemærker:

Projektforslaget har været i høring i to uger. Der er ikke indkommet hørings svar.

Indstilling

Byg- og miljøchefen indstiller, at projektforslaget godkendes.

Beslutning i Miljø- og Teknikudvalget den 22-05-2023

Tiltrådt.

Beslutning i Økonomiudvalget den 13-06-2023

Tiltrådt.

21. Ansøgning om kommunegaranti fra Trustrup-Lyngby Varmeværk

13.03.00.060

23/4147

Åben sag

Sagsgang

MTU, ØK, KB

Sagsfremstilling

Trustrup-Lyngby Varmeværk ansøger om kommunegaranti på 12,9 mio. kr. til etablering af ny varmepumpeanlæg ved varmeværket i Gjerrild. Der er allerede taget stilling til projektfor-slaget i det forrige dagsordenspunkt på dette møde.

Der skal tages stilling til, om Norrdjurs Kommune skal stille kommunegaranti til fordel for Trustrup-Lyngby Varmeværk, og om der skal tages pant i varmeværkets aktiver.

Lånet skal anvendes til at finansiere etableringen af ny varmepumpeanlæg ved varmeværket i Gjerrild. I dag forsynes Gjerrild by med varme fra en teknisk udtjent fliskedel, som er placeret i udkanten af Gjerrild. Fliskedlen skal udskiftes for at kunne sikre en høj forsyningssikkerhed.

Norrdjurs Kommune er per 8. maj 2023 garant for lån optaget af Trustrup-Lyngby Varme-værk med en samlet restgæld på 80,7 mio. kr.

Norrdjurs Kommune skal opkræve en markedsmæssig garantiprovision, når kommunen stiller garanti til fordel for en varmeforsyningsvirksomhed. Kommunalbestyrelsen besluttede den 13. december 2022, at garantiprovisionssatsen for Trustrup-Lyngby Varmeværk fastsættes til 0,4 %. Beslutningen blev truffet på baggrund af en vurdering fra BDO. Det er forvaltningens vur-dering, at BDO's vurdering fortsat kan anvendes. En garantiprovisionssats på 0,4 % er udtryk for laveste risiko.

Kommunalbestyrelsen har den 19. august 2014 besluttet, at der tages stilling fra sag til sag, om der skal tages pant, når der stilles garanti til fordel for forsyningsvirksomheder. Der har i praksis ikke været taget pant ved garantistillelse til fordel for forsyningsvirksomheder.

Hvis kommunen tager pant i varmegæretts aktiver, vil kommunen overtage de pantsatte aktiver, hvis varmegæret ikke kan overholde sine forpligtelser over for KommuneKredit, og realisere aktiverne til dækning af en del af udgiften. Kommunen kan dog have svært ved at omsætte aktiverne, da aktivernes værdi primært består i, at de kan anvendes til varmedistribution.

Der er udgifter i forbindelse med optagelse af pant. Som udgangspunkt er det forsyningsvirksomhederne selv, der skal afholde udgiften hertil. Tinglysningsafgiften udgør i øjeblikket 1,45 % af beløbet, og der er et mindre administrationsgebyr på under 2.000 kr. Det koster således forsyningsvirksomhederne 14.500 kr. plus administrationsgebyr ved tinglysning af pant for 1 mio. kr.

Sammenhæng til andre politikker/strategier og fagområder

Ved at stille garanti påtager kommunen sig en risiko. Kommunens økonomiske målsætninger i den økonomiske politik har blandt andet til formål at sikre, at kommunens økonomi er tilstrækkelig solid til at imødegå uforudsete hændelser.

Særligt målsætningen om en kassebeholdning på minimum 175 mio. kr. tjener dette formål. Jo større garantiforpligtelser des større bør kassebeholdningen være.

Økonomiske konsekvenser

Garantiprovision indgår i kommunens regnskab som en renteindtægt.

Trustrup-Lyngby Varmeværk betaler i øjeblikket årligt 0,4 % af restgælden i garantiprovision. 0,4 % af 12,9 mio. kr. er cirka 0,052 mio. kr.

Lovgrundlag

Bekendtgørelse om kommunernes låntagning og meddelelse af garantier m.v.

EU's statsstøtteregler (reguleret i Traktaten om den Europæiske Unions Funktionsmåde).

Kommissionens meddelelse om anvendelsen af EF-traktatens artikel 87 og 88 på statsstøtte i form af garantier.

Indstilling

Økonomichefen indstiller, at

1. Norddjurs Kommune stiller garanti på op til 12,9 mio. kr. til fordel for Trustrup-Lyngby Varmeværk til etablering af ny varmepumpeanlæg ved varmeværket i Gjerrild.
2. der tages stilling til, om der skal tages pant i varmeværkets aktiver, hvis Norddjurs Kommune stiller garanti.

Beslutning i Miljø- og Teknikudvalget den 22-05-2023

Ad. 1. Tiltrådt.

Ad. 2. Udvalget indstiller, at der ikke tages pant i varmeværkets aktiver.

Beslutning i Økonomiudvalget den 13-06-2023

Tiltrådt.

22. Ansøgning om kommunegaranti fra Trustrup-Lyngby Vandværk

13.02.00.060

23/4142

Åben sag

Sagsgang

MTU, ØK, KB

Sagsfremstilling

Trustrup-Lyngby Vandværk ansøger om kommunegaranti på 3,5 mio. kr. til renovering af ledning i Trustrup samt etablering af en ny forsyningsledning fra Lyngby til Søby. Ansøgningen er vedhæftet.

Der skal tages stilling til, om Norddjurs Kommune skal stille kommunegaranti til fordel for Trustrup-Lyngby Vandværk, og om der skal tages pant i vandværkets aktiver.

Trustrup-Lyngby Vandværk overtog den 1. december 2022 driften af Søby Vandværk. Trustrup-Lyngby Vandværk har besluttet at sløjfe boringen i Søby og etablere en ny forsyningslinje fra Lyngby til Søby. Derudover vil Trustrup-Lyngby Vandværk renovere ledningsnettet i Trustrup.

Norddjurs Kommune er per 8. maj 2023 garant for lån optaget af Trustrup-Lyngby Vandværk med en samlet restgæld på 2,3 mio. kr.

Norddjurs Kommune skal opkræve en markedsmæssig garantiprovision, når kommunen stiller garanti til fordel for en vandforsyningsvirksomhed. Garantiprovisionen er en præmie som vandværket skal betale som modydelse for garantien, så forbrugerne betaler for den risiko, som skatteborgerne påtager sig ved at kommunen stiller garanti. Trustrup-Lyngby Varmeværk betaler i øjeblikket en årlig garantiprovision på 0,5 % af restgælden. Det er forvaltningens vurdering at den nuværende sats er retvisende for risikoen, som kommunen påtager sig ved at stille garanti. En garantiprovisionssats på 0,5 % er udtryk for lav risiko.

Norddjurs Kommune stiller sædvanligvis krav om at der skal udarbejdes en professionelle kreditvurdering som grundlag for kommunens beslutning om garantiprovisionssatsen. Dog er

vandværker med en samlet garanti på mindre end 10 mio. kr. undtaget. Dette er begrundet med, at udgifterne til kreditvurderingerne er relativt høje sammenholdt med garantien.

Kommunalbestyrelsen har den 19. august 2014 besluttet, at der tages stilling fra sag til sag, om der skal tages pant, når der stilles garanti til fordel for forsyningsvirksomheder. Der har i praksis ikke været taget pant ved garantistillelse til fordel for forsyningsvirksomheder.

Hvis kommunen tager pant i varmekædens aktiver, vil kommunen overtage de pantsatte aktiver, hvis vandværket ikke kan overholde sine forpligtelser over for KommuneKredit, og realisere aktiverne til dækning af en del af udgiften. Kommunen kan dog have svært ved at omsætte aktiverne, da aktivernes værdi primært består i, at de kan anvendes til distribution af vand.

Der er udgifter i forbindelse med optagelse af pant. Som udgangspunkt er det forsyningsvirksomhederne selv, der skal afholde udgiften hertil. Tinglysningsafgiften udgør i øjeblikket 1,45 % af beløbet, og der er et mindre administrationsgebyr på under 2.000 kr. Det koster således forsyningsvirksomhederne 14.500 kr. plus administrationsgebyr ved tinglysning af pant for 1 mio. kr.

Sammenhæng til andre politikker/strategier og fagområder

Ved at stille garanti påtager kommunen sig en risiko. Kommunens økonomiske målsætninger i den økonomiske politik har blandt andet til formål at sikre, at kommunens økonomi er tilstrækkelig solid til at imødegå uforudsete hændelser.

Særligt målsætningen om en kassebeholdning på minimum 175 mio. kr. tjener dette formål. Jo større garantiforpligtelser des større bør kassebeholdningen være.

Økonomiske konsekvenser

Garantiprovision indgår i kommunens regnskab som en renteindtægt.

Trustrup-Lyngby Vandværk betaler i øjeblikket årligt 0,5 % af restgælden i garantiprovision. 0,5 % af 3,5 mio. kr. er cirka 0,018 mio. kr.

Lovgrundlag

Bekendtgørelse om kommunernes låntagning og meddelelse af garantier m.v.

Lov om vandsektorens organisering og økonomiske forhold (vandsektorloven).

Indstilling

Økonomichefen indstiller, at

1. Norrdjurs Kommune stiller garanti på op til 3,5 mio. kr. til fordel for Trustrup-Lyngby Vandværk til reovering af ledning i Trustrup og etablering af en ny forsyningsledning fra Lyngby til Søby samt sløjfning af vandværk og boring i Søby.
2. der tages stilling til, om der skal tages pant i vandværkets aktiver, hvis Norrdjurs Kommune stiller garanti.

Bilag:

1 Åben Ansøgning om kommunegaranti

51013/23

Beslutning i Miljø- og Teknikudvalget den 22-05-2023

Ad. 1. Tiltrådt.

Ad. 2. Udvalget indstiller, at der ikke tages pant i vandværkets aktiver.

Beslutning i Økonomiudvalget den 13-06-2023

Tiltrådt.

23. Anlæg af rastepladser ved Nordre Kattegatvej

05.00.00.P17

10/4449

Åben sag

Sagsgang

MTU, ØK, KB

Sagsfremstilling

Der skal træffes beslutning om anlægsbevilling og rådighedsbeløb til anlæg af to rastepladser ved Nordre Kattegatvej. Anlægget er en del af den statslige bevilling til en omfartsvej nord om Grenaa. Efter henvendelse fra borgmesteren tilkendegav Transportministeren ved brev af den 14. juni 2017, at der inden for den statslige bevilling kan anlægges to rastepladser langs Nordre Kattegatvej, se vedlagte kort for placering.

Anlæg af rastepladserne har afventet afslutning på retssag omkring den ejendom, hvor rastepladserne skal ligge. Retssagen blev afsluttet den 22. februar 2022, og den efterfølgende overtaksation blev afsluttet den 17. januar 2023. Arealerne på ejendomme, der skal anvendes til rastepladserne, er opsagt hos forpagteren med virkning fra den 1. september 2023.

Projektering af rastepladserne og indgåelse af aftale med en entreprenør forventes afklaret, så anlægsarbejdet kan påbegyndes omkring den 1. oktober 2023 med forventet afslutning sidst på året 2023 - dog med endelig afslutning af asfaltslidlag i efteråret 2024. Entreprenørentreprisen påtænkes udbudt som en indbudt licitation for fire til fem entreprenører i henhold til Norddjurs Kommunes indkøbspolitik. Det er fagudvalget, der har kompetencen til at beslutte udbudsformen. Herudover foreslås, at forvaltningen bemyndiges til at indgå kontrakt med den lavestbydende entreprenør.

Til orientering vedlægges en redegørelse over det samlede anlægsforløb til dato.

Sammenhæng til andre politikker/strategier og fagområder

Anlæg af rastepladser ved Nordre Kattegatvej understøtter Plan- og udviklingsstrategi 2019 ved at understøtte erhvervsudviklingen med service for lastbiltransporten til Grenaa Havn og Grenaa By.

Økonomiske konsekvenser

Der er indhentet et overslag på udgifterne i forbindelse med anlæggelse af de to rastepladser på Nordre Kattegatvej. Den samlede udgift er estimeret til at udgøre 2,5 mio. kr. Dette beløb består af projekteringsudgifter på 0,3 mio. kr., jordkøb for 0,1 mio. kr. samt entreprenørudgifter til selve anlæggelsen af pladserne på i alt 2,0 mio. kr. Desuden er der indregnet 0,1 mio. kr. til uforudsete udgifter. Projektet er finansieret af Staten gennem Vejdirektoratet, og der skal derfor i lighed med udgiftsbevillingen, afgives en indtægtsbevilling på et tilsvarende beløb.

Udgifterne afholdt i forbindelse med den afsluttede landsretssag, Overtaksationskommissionens- og Taksationskommissionens kendelse, samt en gennemført matrikulær berigtigelse af de eksproprierede arealer, er ikke indeholdt i den nuværende bevilling. Derfor vil der i denne sag ligeledes skulle tages stilling til en bevilling til disse udgifter. Dette beløb kan samlet opgøres til 1,6 mio kr.

I forbindelse med udbetalingen af resterstatningen blev der i februar 2023 afgivet bevilling på 0,2 mio. kr. til den ændrede værdiansættelse af det eksproprierende areal. I denne sag blev der ikke taget stilling til det øgede statstilskud der følger af den øgede udgift, derfor skal dette beløb ligeledes indgå i bevillingsansøgningen.

Det samlede bevillingsbehov kan herefter opgøres til 4,2 mio. kr. til anlægsudgifter og -4,4 mio. kr. til statstilskud.

Denne bevilling vil påvirke den kommunale anlægsramme for 2023. Projektet blev derfor omtalt som en del af det forventede forbrug i forbindelse med anlægsoverførselssagen 2022 - 2023, der blev behandlet i Kommunalbestyrelsen på mødet i april. Her blev det besluttet at overføre alle resterende anlægsudgifter fra 2022 til 2023.

Dette vil imidlertid kræve, at anlægsprojekterne følges tæt i budgetopfølgningerne, og der kan blive brug for en opbremsning, hvis det viser sig i løbet af året, at anlægsudgifterne ikke kan indeholdes i anlægsrammen.

Forvaltningen har været i kontakt med Vejdirektoratet, for at få afklaret om der fortsat vil være statslig finansiering til projektet, hvis Norddjurs Kommune vil blive nødt til at udskyde gennemførelsen af etablering af rastepladserne til 2024, hvis det skulle vise sig umuligt finde råderum indenfor den eksisterende anlægsramme i 2023. Vejdirektoratet har givet et positivt svar på denne forespørgsel, hvilket betyder, at projektet også i 2024 vil kunne modtage statstilskud til de udgifter, der ligger indenfor projektbeskrivelsen.

Lovgrundlag

Lov om offentlige veje §§ 1 og 8 og lov om indhentning af tilbud i bygge- og anlægssektoren.

Indstilling

Vej- og ejendomschefen indstiller, at

1. anlægsarbejdet udbydes ved indbudt licitation med 4-5 indbudte entreprenører, hvor tildelingskriteriet bliver laveste pris.
2. forvaltningen bemyndiges til at indgå kontrakt med den lavestbydende entreprenør.
3. der gives anlægsbevilling og rådighedsbeløb på 4,170 mio. kr. til anlægsudgifterne.
4. der gives anlægsbevilling og rådighedsbeløb på -4,400 mio. kr. til anlægsindtægterne.

Bilag:

1 Åben Kort - rastepladser Nordre Kattegatvej	49846/23
2 Åben Redegørelse for det samlede planlægnings- og anlægsforløb - maj 2023	55879/23

Beslutning i Miljø- og Teknikudvalget den 22-05-2023

Ad. 1. Tiltrådt.

Ad. 2. Tiltrådt.

Ad. 3. Tiltrådt.

Ad. 4. Tiltrådt.

Dog således, at konsekvenserne af anlægsrammen vurderes forud for igangsættelse for alternativt at gennemføre i 2024.

Beslutning i Økonomiudvalget den 13-06-2023

Tiltrådt.

24. Godkendelse af vedtægter for Norddjurs Ungdomsråd

85.00.00.G01

14/5246

Åben sag

Sagsgang

BUU, ØK, KB

Sagsfremstilling

Norddjurs Ungdomsråd har henvendt sig med et ønske om at revidere sine vedtægter. Kommunalbestyrelsen godkendte på sit møde den 13. september 2016 de nuværende vedtægter for Ungdomsrådet i Norddjurs Kommune. De nuværende vedtægter er vedlagt som bilag.

Ungdomsrådet fungerer bl.a. som høringspart i sager med betydning for kommunens unge.

Det er UngNorddjurs, som varetager de administrative opgaver vedrørende Ungdomsrådet, herunder tovholderfunktionen for rådet.

På baggrund af erfaringerne i Ungdomsrådet har rådet udarbejdet et forslag til reviderede vedtægter. I det nye forslag til vedtægter har Ungdomsrådet fokus på at skabe en mere fleksibel ramme for rådets arbejde, så Ungdomsrådet kan lykkes med sit arbejde og understøtte at flere unge i Norddjurs Kommune har mulighed for at deltage på de unges præmisser.

Forslaget til ændrede vedtægter for Ungdomsrådet og en motivation for forslaget er vedlagt som bilag.

Økonomiske konsekvenser

Punktet har ingen økonomiske konsekvenser.

Indstilling

Konstitueret Børne- og Familiechef indstiller, at forslaget til nye vedtægter for Ungdomsrådet godkendes.

Bilag:

1	Åben Nuværende vedtægter for Norrdjurs Ungdomsråd	50084/23
2	Åben Baggrund for ændring af vedtægter fra Norrdjurs Ungdomsråd	50075/23
3	Åben Forslag til nye vedtægter for Norrdjurs Ungdomsråd	50085/23

Beslutning i Børne- og ungdomsudvalget den 25-05-2023

Tiltrådt.

Stinne Thorsen Kvorning (I) deltog ikke i behandling af punktet.

Beslutning i Økonomiudvalget den 13-06-2023

Tiltrådt.

25. Anbefalinger fra §17, stk. 4-udvalget om folkeskolen

17.00.00.P00

22/13002

Åben sag

Sagsgang

BUU, ØK, KB

Sagsfremstilling

I budgetaftalen 2023-2026 blev det besluttet at nedsætte et §17, stk. 4-udvalg under Børne- og Ungdomsudvalget med det formål *at præsentere forslag til ny model for fordeling af midler blandt Norddjurs' folkeskoler samt løsningsforslag til forebyggelse af kommende års stigende behov for specialundervisning*. §17, stk. 4-udvalget har i løbet af foråret arbejdet med ovenstående to opgaver og er nu klar med en række anbefalinger, som skal politisk behandles. Anbefalingerne samt kommissoriet for udvalget er vedlagt som bilag.

§17, stk. 4-udvalgets arbejde har været struktureret omkring to spor:

1. Hvordan kan der skabes en mere hensigtsmæssig og gennemsigtig model for fordeling af ressourcerne på skoleområdet?
2. Hvordan kan almenområdet styrkes, så Norddjurs Kommune i højere grad lykkes med at forebygge et stigende behov for specialundervisning fremadrettet?

Udvalget er hertil kommet med sammenlagt otte anbefalinger. Anbefaling 1-4 vedrører spor et, mens anbefaling 5-8 vedrører spor to. Hovedpointerne i anbefalingerne lyder således:

- Anbefaling 1: Elevbaseret tildeling i stedet for tildeling for antal klasser.
- Anbefaling 2: Tildelingsmodel for fast budget, hvor hovedparten tildeles efter elevtal, mens den anden del tildeles som et fast grundbeløb.
- Anbefaling 3: Tilpasning af socioøkonomisk model, så der fremadrettet anvendes en opdateret model.
- Anbefaling 4: Ændring af takstniveau – analyse af takstniveau med inddragelse af parametre som målgruppe, struktur og organisering af specialtilbud.

- Anbefaling 5: Styrke specialpædagogiske kompetencer – arbejdsgruppe giver et bud på, hvordan man kan opbygge specialpædagogiske kompetencer i almenområdet.
- Anbefaling 6: Gentænke anvendelsen af kompetencer i Trivsel og Læring – arbejdsgruppe afsøger muligheder for at bringe Trivsel og Læring tættere på skolerne og kommer med bud på prøvehandlinger til et mere forebyggende og rådgivende samspil.
- Anbefaling 7: Styrke de fysiske læringsrum – matrixgruppen for læringsmiljø udarbejder en strategi med indsatser og prioriteringer til at fremme læring og trivsel i skolernes eksisterende rammer.
- Anbefaling 8: Styrke sammenhængende skoledage og -forløb for eleverne – der arbejdes på at skabe mere sammenhæng i skoledagens organisering.

De økonomiske konsekvenser for de enkelte skoler ved ændring af ressourcefordelingsmodellerne (anbefaling 1-3) kræver yderligere afdækning. Der er ingen direkte økonomiske konsekvenser forbundet med anbefaling 4-8. Der gøres dog opmærksom på, at den videre realisering af anbefalingerne 5-7 vil kræve prioritering af midler til disse indsatser.

I det vedlagte materiale findes en nærmere beskrivelse af baggrunden, anbefalingen, formålet samt opmærksomhedspunkter for hver anbefaling.

Sammenhæng til andre politikker/strategier og fagområder

Anbefalingerne skal ses i sammenhæng med kvalitetsstandarden 'Vores folkeskole' samt 'Politik for tidlig indsats og inklusion'.

Økonomiske konsekvenser

Punktet har ingen økonomiske konsekvenser.

Lovgrundlag

§17, stk. 4-udvalget har været nedsat i henhold til Kommunalstyrelseslovens §17, stk. 4 til udførelse af forberedende eller rådgivende funktioner for Børne- og Ungdomsudvalget.

Indstilling

Velfærdsdirektøren indstiller, at:

1. §17, stk. 4-udvalgets anbefalinger drøftes
2. der udarbejdes forslag til ny/ændringer i ressourcefordelingsmodellerne på skoleområdet på baggrund af udvalgets anbefaling 1-3
3. der tages stilling til, hvorvidt hver af anbefalingerne 4-8 skal igangsættes og i hvilken rækkefølge.

Bilag:

1	Åben	Anbefalinger fra §17, stk. 4-udvalget om folkeskolen	55273/23
2	Åben	Kommissorium for §17, stk. 4-udvalget om folkeskolen	26203/23

Beslutning i Børne- og ungdomsudvalget den 25-05-2023

Ad. 1 Drøftet.

Ad. 2 Tiltrådt.

Ad. 3 Børne- og Ungdomsudvalget ønsker at følgende anbefalinger igangsættes i prioriteret rækkefølge:

1. Anbefaling 7: Styrke de fysiske læringsrum – matrixgruppen for læringsmiljø udarbejder en strategi med indsatser og prioriteringer til at fremme læring og trivsel i skolerne eksisterende rammer. Iværksættes hurtigst muligt. Strategi forelægges Børne- og Ungdomsudvalget i foråret 2024.
2. Anbefaling 8: Styrke sammenhængende skoledage og -forløb for eleverne – der arbejdes på at skabe mere sammenhæng i skoledagens organisering. Sendes ud til skolebestyrelser og ledelse til handling. Status på et kommende kontaktudvalgsmøde i efteråret 2023.
3. Anbefaling 4: Ændring af takstniveau – analyse af takstniveau med inddragelse af parametre som målgruppe, struktur og organisering af specialtilbud. Påbegyndes i 2023 og fremlægges for Børne- og Ungdomsudvalget i foråret 2024.
4. Anbefaling 6: Gentænke anvendelsen af kompetencer i Trivsel og Læring – arbejdsgruppe afsøger muligheder for at bringe Trivsel og Læring tættere på skolerne og kommer med bud på prøvehandlinger til et mere forebyggende og rådgivende samspil. Påbegyndes i 2023 og fremlægges for Børne- og Ungdomsudvalget i foråret 2024.

5. Anbefaling 5: Styrke specialpædagogiske kompetencer – arbejdsgruppe giver et bud på, hvordan man kan opbygge specialpædagogiske kompetencer i almenområdet. Påbegyndes senest når arbejdet med anbefaling 4 og 6 er afsluttet. Børne- og Ungdomsudvalget ønsker, at der inddrages eksterne kompetencer i arbejdsgruppen.

Børne- og Ungdomsudvalget anerkender det store arbejde i §17, stk. 4-udvalget, og at udvalgets arbejdsform har været berigende for resultatet.

Beslutning i Økonomiudvalget den 13-06-2023

Tilrådt.

26. Afrapportering fra § 17 stk. 4-udvalg vedr. Fastholdelse og rekruttering

00.22.04.A00

22/12568

Åben sag

Sagsgang

VPU, ØK, KB

Sagsfremstilling

I forbindelse med budgetaftalen for budget 2023-2026 blev det besluttet at nedsætte et §17 stk. 4-udvalg om forstærket indsats for fastholdelse og rekruttering med fokus på Socialområdet samt Sundhed og Omsorg. § 17, stk. 4-udvalgets anbefalinger sendes nu til politisk behandling.

Udvalget har bestået af repræsentanter fra det politiske niveau, forvaltningsniveau, medarbejdere, de faglige organisationer samt eksterne samarbejdspartnere fra uddannelsesinstitutioner. Udvalget har mødtes tre gange i perioden fra den 3. marts til 19. april 2023. Udvalgets drøftelser har centreret sig om følgende fem hovedtemaer:

- Uddannelse – før, under og efter: Hvordan bliver Norrdjurs Kommune en attraktiv uddannelseskommune for såvel de studerende som uddannelsesinstitutionerne. Og hvordan øges andelen af studerende, som efter endt uddannelse søger ansættelse i kommunen.
- Tidlig interesse for fagene: Hvordan styrkes det tværgående samarbejde, så der skabes tidlig interesse blandt børn og unge i forhold til en uddannelse og karriere indenfor social- ældre- og sundhedsområdet?
- Ledelse som fag: Hvordan kan ledelsestalenter spottes og udvikles i egen organisation? Hvordan kan ledelseslagene styrkes og understøttes, så det er attraktivt at være leder i Norrdjurs Kommune?
- Fra ledighed til uddannelse til fastansættelse: Hvordan styrkes samarbejdet på tværs i kommunen om ledige borgere med potentiale for beskæftigelse indenfor velfærdsfagene? Hvordan styrkes samarbejdet vedrørende 'sporskiftere' og udenlandsk arbejdskraft?

- Fastholdelse af medarbejdere: Hvordan styrkes arbejdsfællesskaberne og arbejdsmiljøet, så personaleomsætningen reduceres og sygefraværet mindskes?

Med afsæt i ovenstående fem hovedtemaer og på baggrund af § 17, stk. 4-udvalgets drøftelser, er der udarbejdet otte anbefalinger, som skal styrke fastholdelses- og rekrutteringsindsatsen på Velfærdsområdet i Norrdjurs Kommune. De otte anbefalinger er:

Ledelse som fag

- Anbefaling 1: Ny i ledelse i Norrdjurs Kommune
- Anbefaling 2: Ledelsesspænd på Velfærdsområdet
- Anbefaling 3: Ledelsesudvikling på Velfærdsområdet

Unge i velfærdsfagene

- Anbefaling 4: Tidlig interesse for velfærdsfagene
- Anbefaling 5: En attraktiv studie- og praktiktid

Fra ledighed til uddannelse til fastansættelse

- Anbefaling 6: Ledige til velfærdsfagene

Fastholdelse af medarbejdere

- Anbefaling 7: Trivselsteam på Velfærdsområdet

Kommunikation og branding på Velfærdsområdet

- Anbefaling 8: Kommunikation

De enkelte anbefalinger er nærmere beskrevet i vedlagte bilag.

Sammenhæng til andre politikker/strategier og fagområder

§ 17, stk. 4-udvalgets arbejde har sammenhæng til Norrdjurs Kommunes HR-strategi samt igangværende initiativer vedr. rekruttering og fastholdelse på Velfærdsområdet og i regi af Hovedudvalget.

Økonomiske konsekvenser

Punktet har ingen økonomiske konsekvenser.

Lovgrundlag

§17, stk. 4-udvalget er nedsat i henhold til Styrelseslovens §17, stk. 4.

Indstilling

Velfærdsdirektøren indstiller, at anbefalingerne drøftes, og der udvælges eventuelle anbefalinger, forvaltningen skal arbejde videre med.

Bilag:

- 1 Åben Anbefalinger fra §17 stk. 4-udvalget om fastholdelse og rekruttering.do- 52231/23
cx

Beslutning i Voksen- og plejeudvalget den 31-05-2023

Voksen- og Plejeudvalget vil gerne anerkende det store arbejde, der er lagt i §17, stk. 4-udvalget, både fra forvaltningen og fra de engagerede medlemmer af udvalget.

Voksen- og Plejeudvalget har drøftet anbefalingerne og indstiller følgende til Økonomiudvalget:

1. Anbefaling 2 og 8 sættes i gang hurtigst muligt
2. Anbefaling 4 (1. del vedr. indsatser i grundskolen) sendes til behandling i Børne- og Ungdomsudvalget
3. Anbefaling 6 sendes til behandling i Arbejdsmarkedsudvalget
4. Anbefaling 1,3, 4 (2. del vedr. ”De unge spirer”), 5 og 7 afventer budgetforhandlingerne for budget 2024-2027 og eventuel prioritering.
5. Rapporten sendes til drøftelse i Børne- og Ungdomsudvalget og Arbejdsmarkedsudvalget.

Voksen- og Plejeudvalget anbefaler, at der afsættes en fastholdelse- og rekrutteringspulje i budget 2024-2027, som kan understøtte initiativerne i §17, stk. 4-udvalgets anbefalinger.

Beslutning i Økonomiudvalget den 13-06-2023

Tiltrådt.

27. Afrapporteringer på Social- og Boligstyrelsens to centrale udmeldinger

00.22.04.G01

23/4262

Åben sag

Sagsgang

BUU, ØK, KB

Sagsfremstilling

KKR Midtjylland har fremsendt udkast til rapporter til politisk behandling i kommunerne. Rapporterne er de midtjyske kommuners svar på Social- og Boligstyrelsens to centrale udmeldinger vedr. hhv. ”tegnsprogsindsatser til børn og unge med varigt høretab” og ”punktskriftsindsatser til børn og unge med alvorlige synsnedsettelse”.

Social- og Boligstyrelsen kan ifølge Servicelovens § 13 b, stk. 2, udmelde målgrupper eller særlige indsatser, hvor der er behov for øget koordination eller planlægning på tværs af kommunerne i en eller flere regioner. Formålet med centrale udmeldinger er at sikre det fornødne udbud af højt specialiserede tilbud og indsatser tilpasset udviklingen i målgruppernes behov på det mest specialiserede social- og specialundervisningsområde.

Social- og Boligstyrelsen har i efteråret 2022 sendt to centrale udmeldinger til kommunerne. Det drejer sig om centrale udmeldinger for følgende to målgrupper:

- Punktskriftindsatser til børn og unge med alvorlig synsnedsettelse
- Tegnsprogsindsatser til børn og unge med et varigt høretab

Kommunerne har afrapporteret til Social- og Boligstyrelsen på de to centrale udmeldinger. Hovedkonklusionen i de to rapporter er, at der ikke er fundet anledning til bekymring i Midtjylland på baggrund af de afholdte dialogmøder samt udfyldte spørgeskemaer i forhold til de to målgrupper. Der er tale om to meget små målgrupper, og i de tilfælde, hvor der kommer børn og unge i målgruppen, viser afdækningen, at der som udgangspunkt bliver fundet et relevant tilbud.

Der er følgende hovedpunkter i de to rapporter:

Rapporten vedr. punktskriftindsatser til børn og unge med alvorlig synsnedsettelse:

- Overordnet har de 19 midtjyske kommuner meget få børn og unge i den beskrevne målgruppe.
- De 19 midtjyske kommuner oplever ikke udfordringer ift. at opretholde det fornødne udbud af højt specialiserede punktskriftindsatser til børn og unge med alvorlig synsnedsettelse.
- Generelt får børn og unge med synsnedsettelse en indsats i de fire midtjyske kommunikationscentre, der dækker alle 19 kommuner. Dette gælder også børn og unge med alvorlig synsnedsettelse, herunder blindhed.
- De midtjyske kommuner tilkendegiver, at der fortsat er behov for et højt specialiseret tilbud til børn og unge med svære synsnedsettelser, og at kommunerne anvender og vil anvende disse tilbud og indsatser i det omfang, man har børn og unge i målgruppen.

Rapporten vedr. tegnsprogsindsatser til børn og unge med et varigt høretab:

- Overordnet har de 19 midtjyske kommuner meget få børn og unge i den beskrevne målgruppe.
- Som angivet i den Centrale Udmelding, oplever kommunerne et fald i efterspørgslen på højt specialiserede tegnsprogsindsatser, hvilket skyldes, at størstedelen af børnene med varigt høretab profiterer af høreteknologi og Cochlear Implant (CI).
- Kommunerne forventer, at behovet for tegnsprogsindsatser fortsat vil falde grundet ny udvikling af høreteknologi mv.
- Der er etableret et godt samarbejde med eksterne samarbejdspartnere, som de audiologiske afdelinger, kommunikationscentrene, de højt specialiserede tilbud m.fl.
- Der er enighed blandt de midtjyske kommuner om, at der fortsat er behov for højt specialiserede tegnsprogsindsatser på landsplan, da der er en restgruppe af børn og unge med varigt høretab, der ikke profiterer af høreteknologi og CI.
- De specialiserede tilbud bør fortsætte dialogen med kommunerne med henblik på at tilrettelægge indsatserne og tilpasse kapaciteten, så behov hos målgruppen efterkommes.
- Der var flere konkrete forslag til nye tiltag vedr. organiseringen af indsatsen ift. målgruppen, herunder:

- Udfærdigelse af en skabelon til en ”køreplan” i form af en oversigt til kommunerne, som viser, hvordan en kommune kan håndtere en indsats for målgruppen.
- Etablering af et netværk på tværs af kommunerne for at sikre videndeling på høreområdet.
- Etablering af et landsdækkende vidensmiljø på horetabsområdet, som sikrer løbende opdatering af viden på området og videreformidling til kommunerne ift. fx teknologi, metoder mv.
- Etablering af et nationalt register over, hvor mange der er i målgruppen, og hvilke tilbud der benyttes.

Rapporterne, som er vedlagt som bilag, er udarbejdet i fællesskab mellem de midtjyske kommuner og er godkendt af KKR Midtjylland.

Økonomiske konsekvenser

Punktet har ingen økonomiske konsekvenser.

Indstilling

Konstitueret Børne- og Familiechef indstiller, at:

1. udkast til rapport vedr. punktskriftindsatser til børn og unge med alvorlig synsnedsettelse godkendes
2. udkast til rapport vedr. tegnsprogsindsatser til børn og unge med et varigt høretab godkendes.

Bilag:

- 1 Åben Udkast rapport vedr. punktskriftindsatser til børn og unge med alvorlig synsnedsettelse 52608/23
- 2 Åben Udkast rapport vedr. tegnsprogsindsatser til børn og unge med et varigt høretab 52606/23

Beslutning i Børne- og ungdomsudvalget den 25-05-2023

Ad. 1 Tiltrådt.

Ad. 2 Tiltrådt.

Stinne Thorsen Kvorning (I) deltog ikke i behandling af punktet.

Beslutning i Økonomiudvalget den 13-06-2023

Tiltrådt.

28. Salg af ejendom

82.16.00.G00

19/15950

Lukket sag

Beslutning i Miljø- og Teknikudvalget den 22-05-2023

Udvalget indstiller option d.

Beslutning i Økonomiudvalget den 13-06-2023

Et flertal i Økonomiudvalget bestående af Kasper Bjerregaard (V), Lars Møller (A), Tom Bytoft (A), Benny Hammer (C), Sebastian Grauert (I), Kasper Vindbjerg (F) og Ulf Harbo (Ø) tiltræder flertalsindstillingen fra Miljø- og Teknikudvalget om, at der udarbejdes et anlægssforslag til budget 2024-2027.

Jens Kannegaard Lundager (Løsgænger) stemte imod.

29. Salg af ejendom

00.01.00.A00

23/2018

Lukket sag

Beslutning i Miljø- og Teknikudvalget den 22-05-2023

Et flertal (Niels Ole Birk (V), Jens Meilvang (I) og Niels Skov Pedersen (C)) indstiller, at ejendommen sættes til salg i et offentligt udbud.

Aleksander Myrhøj (F) ønsker, at ejendommen overdrages for givne bud til nævnte part i indstilling.

Niels Basballe (A) tog forbehold.

Beslutning i Økonomiudvalget den 13-06-2023

Et mindretal bestående af Kasper Bjerregaard (V), Benny Hammer (C) og Sebastian Grauert (I) tiltræder flertalsindstillingen om at ejendommen sættes til salg i et offentlig udbud.

Et flertal bestående af Lars Møller (A), Tom Bytoft (A), Kasper Vindbjerg (F) og Ulf Harbo (Ø) indstiller, at ejendommen overdrages for givne bud til nævnte part i indstillingen.

Jens Kannegaard Lundager (Løsgænger) tager forbehold.

30. Kondemnering

02.34.18.P19

23/3734

Lukket sag

Beslutning i Miljø- og Teknikudvalget den 22-05-2023

Tiltrådt.

Beslutning i Økonomiudvalget den 13-06-2023

Tiltrådt.

31. Orientering

00.22.00.G01

23/190

Åben sag

Sagsfremstilling

- Årshjul 2023 – ØK juni
- Program for besøg Halmstad og Ljungby
- Økonomiaftale 2024

Bilag:

1	Åben	Årshjul 2023 - ØK Juni	60919/23
2	Åben	Program for besøg Halmstad og Ljungby	63758/23
3	Åben	Økonomiaftale 2024	64169/23

Beslutning i Økonomiudvalget den 13-06-2023

Orienteringen er godkendt.

32. Godkendelse af beslutningsprotokol

Åben sag

Bilagsoversigt

1. Status på udmøntningsplan 2023-2026
  1. Udmøntningsplan 2023-2026 til ØK og KB juni 2023 (65164/23)
  2. Strategisk udmøntningsplan 2023-2026 (146522/22)

5. Budget 2024-2027 - Anlægsforslag Økonomiudvalget
  1. Anlægsforslag B2024-2027 oversigt ØK (60760/23)
  2. Anlægsforslag ØK B2024-2027 (60904/23)

6. Personalepolitisk Status 2022
  1. Personalepolitisk status 2022.pdf (60926/23)
  2. Supplerende bilag til personalepolitisk status 2022 (64985/23)

8. Stillingtagen til deltagelse i EU ansøgning
  1. INTERREG EUROPE PROPOSAL - FBI4EU - FOREST-BASED COMPETITIVINESS PROJECT.pdf (63623/23)

9. Politisk mødekalender 2024
  1. Udkast til mødekalender 2024 (57310/23)
  2. Udkast årshjul temamøder KB.docx (62678/23)

10. Godkendelse af Kattegatcentrets regnskaber for 2022
  1. Kattegatcentret-Havets Hus ejendomsfond - Årsrapport 2022 (60756/23)
  2. Kattegatcentrets Driftsfond - Årsrapport 2022 (60752/23)

11. Godkendelse af Naturparkplan for Naturpark Randers Fjord
  1. Naturparkplan Naturpark Randers fjord (49201/23)

12. Godkendelse af Regnskab 2022 - Grenaa Lystbådehavns Fond
  1. Protokollat 2022 (44547/23)
  2. Årsregnskab 2022 (44545/23)

3. Følgerev til årsregnskabet 2022 (44544/23)

13. Reno Djurs budget og gebyrblad 2024
  1. Budget 2024 (44326/23)
  2. Forslag til gebyrblad 2024 (44325/23)

14. Godkendelse af revideret Plan- og udviklingsstrategi
  1. Plan-og-udviklingsstrategi 2023-50 (55994/23)

15. Godkendelse af Grenaa "Næse for Vand" Strategisk Udviklingsplan
  1. Udviklingsplan (43551/23)
  2. Udviklingsplan Opslag (43550/23)
  3. Rapport om teknisk grundlag for klimasikring (43552/23)
  4. Udviklingsplan bilag A (43554/23)
  5. Udviklingsplan bilag B (43556/23)
  6. Udviklingsplan bilag C (43557/23)
  7. Udviklingsplan bilag E (43549/23)

16. Høring om bekendtgørelse vedr. planlægning for lokalplanpligtige solcelleanlæg
  1. Høringsbrev fra Plan og Landdistriktsstyrelsen (53364/23)
  2. Udkast til Bekendtgørelse om planlægning for lokalplanpligtige solcelleanlæg (53369/23)
  3. Miljørapport solcellebekendtgørelse (53368/23)
  4. Høringsliste (53365/23)
  5. Udkast til høringssvar (62337/23)

17. Forslag til Lokalplan 113 Solcelleanlæg ved Kejsegården
  1. Forslag til lokalplan 113-707 solcelleanlæg ved Kejsegården (46076/23)
  2. Tillæg 8 til kommuneplan 2021 Solceller ved Kejsegården (46139/23)
  3. Miljøredegørelse for plan og projekt (46077/23)
  4. Tilladelse efter Miljøvurderingslovens §25 (49540/23)
  5. Oversigtskort af areal før og efter reduktion (53208/23)

6. Høringsvar og forvaltningens kommentarer foroffentlighedsfase (46075/23)
  7. Høringssvar og forvaltningens kommentarer første foroffentlighedsfase (46074/23)
  8. Høringssvar fra foroffentlighedsfase (46134/23)
  9. Høringssvar fra supplerende foroffentlighedsfase (46198/23)
-
18. Godkendelse af Skema C for Afd. 11 De Lichtenbergs Vej i Grenaa B45
    1. Revisorerklæring Byggeregnskab afd. 11 (46760/23)
    2. Revisionsberetning Byggeregnskab afd. 11 (46759/23)
    3. Skema C - Ustøttet - B45 afd. 11 (46758/23)
    4. Skema C - Støttet - B45 afd. 11 (46757/23)
    5. Notat med ordforklaring af begreber indenfor området almene boliger (51975/23)
    6. Sagsbeskrivelse - De Lichtenbergsvej, afd. 11, Grenaa opsummering af vigtigste forhold (52141/23)
-
19. Projektforslag varmepumpeanlæg Allingåbro Varmeværk
    1. Projektforslag for nyt produktionsanlæg (150158/22)
    2. Samlede bilag for projektforslag for nyt produktionsanlæg - Allingåbro (150160/22)
-
20. Projektforslag varmepumpeanlæg Gjerrild Varmeværk
    1. Projektforslag (38144/23)
-
22. Ansøgning om kommunegaranti fra Trustrup-Lyngby Vandværk
    1. Ansøgning om kommunegaranti (51013/23)
-
23. Anlæg af rastepladser ved Nordre Kattegatvej
    1. Kort - rastepladser Nordre Kattegatvej (49846/23)
    2. Redegørelse for det samlede planlægnings- og anlægsforløb - maj 2023 (55879/23)
-
24. Godkendelse af vedtægter for Norrdjurs Ungdomsråd
    1. Nuværende vedtægter for Norrdjurs Ungdomsråd (50084/23)

2. Baggrund for ændring af vedtægter fra Norrdjurs Ungdomsråd (50075/23)
3. Forslag til nye vedtægter for Norrdjurs Ungdomsråd (50085/23)

25. Anbefalinger fra §17, stk. 4-udvalget om folkeskolen
  1. Anbefalinger fra §17, stk. 4-udvalget om folkeskolen (55273/23)
  2. Kommissorium for §17, stk. 4-udvalget om folkeskolen (26203/23)

26. Afrapportering fra § 17 stk. 4-udvalg vedr. Fastholdelse og rekruttering
  1. Anbefalinger fra §17 stk. 4-udvalget om fastholdelse og rekruttering.docx (52231/23)

27. Afrapporteringer på Social- og Boligstyrelsens to centrale udmeldinger
  1. Udkast rapport vedr. punktskriftindsatser til børn og unge med alvorlig synsned-sættelse (52608/23)
  2. Udkast rapport vedr. tegnsprogsindsatser til børn og unge med et varigt høretab (52606/23)

31. Orientering
  1. Årshjul 2023 - ØK Juni (60919/23)
  2. Program for besøg Halmstad og Ljungby (63758/23)
  3. Økonomiaftale 2024 (64169/23)

Underskriftsside

Kasper Bjerregaard (V)

Benny Hammer (C)

Lars Møller (A)

Tom Bytoft (A)

Jens Kannegaard Lundager (Løsgænger)

Kasper Vindbjerg (F)

Sebastian Grauert (I)

Diana Therese Mikkelsen (Æ)

Ulf Harbo (Ø)